

J A A R R E K E N I N G

2017

Winst- en verliesrekening

in duizenden euro

WINST- EN VERLIESREKENING			
	Toelichting	2017	2016
Opbrengst Tafelspelen		255.872	253.005
Opbrengst Speelautomaten		332.187	305.544
Troncopbrengst/tips		23.600	22.881
Entreeontvangsten		1.812	1.746
Opbrengst Food & Beverage		23.622	21.580
Overige opbrengsten		2.145	2.608
Brutobaten*		639.238	607.364
Kansspelbelasting		-170.537	-161.979
Nettobaten		468.701	445.385
Verzekeringsclaim		28.957	-
Totale baten	1	497.658	445.385
Afschrijvingskosten en bijzondere waardeverminderingen**	2	-43.267	-24.853
Personeelskosten	3	-225.765	-207.580
Operationele kosten	4	-131.130	-131.390
Brutobedrijfsresultaat		97.496	81.562
Financieringsbaten	5	1.097	1.003
Financieringslasten	6	-1.060	-1.101
Aandeel in resultaat deelnemingen verwerkt volgens de 'equity'-methode	7	457	309
Resultaat voor vennootschapsbelasting		97.990	81.773
Vennootschapsbelasting	8	-24.510	-7.612
Resultaat na belasting		73.480	74.161

OVERZICHT VAN HET TOTAALRESULTAAT			
Resultaat over de verslagperiode		73.480	74.161
Overig totaalresultaat te reclassificeren naar winst- en verliesrekening in volgende perioden			
- Valutaomrekeningsverschillen op buitenlandse activiteiten van deelneming		3	-22
Totaal niet-gerealiseerde resultaten, na belastingen		3	-22
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten		73.483	74.139

* De brutobaten van 2016 zijn voor vergelijkingsdoeleinden aangepast. De koersresultaten worden nu gepresenteerd onder de financieringsbaten.

**De afschrijvingskosten en bijzondere waardeverminderingen zijn voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Balans

in duizenden euro, voor winstbestemming

ACTIVA			
	Toelichting	31-12-2017	31-12-2016
Vaste activa			
Immateriële activa	9	4.742	6.248
Materiële vaste activa	10	208.901	175.331
Latente vennootschapsbelasting	11	14.283	14.396
Nog niet geamortiseerde fees	12	414	650
Deelnemingen	13	1.342	1.092
Totaal vaste activa		229.682	197.717
Vloftende activa			
Vorraden	14	711	704
Vorderingen en overlopende activa	15	35.626	4.954
Te vorderen vennootschapsbelasting	11	40	-
Overige belastingvorderingen	11	974	777
Nog niet geamortiseerde fees	12	236	236
Geldmiddelen en kasequivalenten	16	63.601	101.088
Totaal vloftende activa		101.188	107.759
Totale activa		330.870	305.476

in duizenden euro, voor winstbestemming

PASSIVA			
	Toelichting	31-12-2017	31-12-2016
Eigen vermogen	17		
Aandelenkapitaal		45	-
Wettelijke reserve		4.448	5.800
Reserve omrekeningsverschillen		-89	-92
Herwaarderingsreserve		1.898	1.898
Overige reserve		131.483	102.515
Onverdeeld resultaat		73.480	74.161
Totaal eigen vermogen		211.265	184.282
Langlopende verplichtingen			
Voorzieningen	18	8.656	9.827
Bankschulden	19	-	-
Latente vennootschapsbelasting	20	4.502	-
Overige verplichtingen	21	4.138	2.730
Totaal langlopende verplichtingen		17.296	12.557
Kortlopende verplichtingen			
Voorzieningen	18	1.223	1.999
Handelscrediteuren en overige schulden	21	85.423	88.640
Te betalen vennootschapsbelasting	20	-	2.018
Overige belastingverplichtingen	20	15.634	15.980
Overige verplichtingen	21	29	-
Totaal kortlopende verplichtingen		102.309	108.637
Totale passiva		330.870	305.476

Mutatieoverzicht van het eigen vermogen

in duizenden euro

MUTATIEOVERZICHT VAN HET EIGEN VERMOGEN								
	Stichtings- kapitaal	Aandelen- kapitaal	Wettelijke reserves	Reserve omrekenings- verschillen	Herwaarderings- reserve	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	Totaal
Stand per 1 januari 2016	-	-	2.572	-70	1.898	34.958	70.785	110.143
Resultaat boekjaar	-	-	-	-	-	-	74.161	74.161
Resultaatbestemming	-	-	-	-	-	70.785	-70.785	-
Overige niet-gerealiseerde resultaten	-	-	-	-22	-	-	-	-22
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-	-	-	-22	-	70.785	3.376	74.139
Mutatie inzake ontwikkelingskosten ⁹	-	-	3.228	-	-	-3.228	-	-
Stand per 31 december 2016	-	-	5.800	-92	1.898	102.515	74.161	184.282
Stand per 1 januari 2017	-	-	5.800	-92	1.898	102.515	74.161	184.282
Resultaat van 1 januari tot en met 30 april 2017	-	-	-	-	-	-	25.981	25.981
Saldo op 30 april 2017	-	-	5.800	-92	1.898	102.515	100.142	210.263
Effect omvorming naar Naamloze Vennootschap op 1 mei 2017	-	45	-	-	-	-45	-	-
Saldo op 1 mei 2017 (na effect omvorming)	-	45	5.800	-92	1.898	102.470	100.142	210.263
Resultaat van 1 mei tot en met 31 december 2017	-	-	-	-	-	-	47.499	47.499
Resultaatbestemming	-	-	-	-	-	74.161	-74.161	-
Overige niet-gerealiseerde resultaten	-	-	-	3	-	-	-	3
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-	45	-	3	-	74.116	-681	73.483
Dividenduitkering ¹⁷	-	-	-	-	-	-46.500	-	-46.500
Mutatie inzake ontwikkelingskosten ⁹	-	-	-1.352	-	-	1.352	-	-
Stand per 31 december 2017	-	45	4.448	-89	1.898	131.483	73.480	211.265

Kasstroomoverzicht

in duizenden euro

KASSTROOMOVERZICHT			
	Toelichting	2017	2016
Resultaat na belasting		73.480	74.161
Aanpassingen voor:			
Resultaat uit deelnemingen	13	-457	-309
Afschrijvingskosten materiële en immateriële vaste activa	2	43.267	24.853
Resultaat uit verkopen materiële vaste activa	4	-185	-24
Nettofinancieringslasten/-baten	5,6	-37	98
Vennootschapsbelastinglast	8	24.510	7.612
Mutaties:			
Vorderingen	15	-2.563	-93
Af te wikkelen schade brand Groningen	15	-33.109	-
Voorschot verzekeringsclaim brand Groningen	15	5.000	-
Voorraden	14	-7	-13
Overige activa	11	-197	133
Handelscrediteuren en overige schulden	21	-3.217	9.643
Voorzieningen	18	-1.947	631
Overige verplichtingen	6,20,21	916	4.505
Kasstroom uit operationele activiteiten		105.454	121.197
Betaalde vennootschapsbelasting	8	-21.953	-19.990
Nettokasstroom uit operationele activiteiten		83.501	101.207

in duizenden euro

KASSTROOMOVERZICHT

	Toelichting	2017	2016
Ontvangen rente	5	37	36
Koersresultaten	5	1.060	967
Investerings in immateriële vaste activa	9	-3.819	-4.440
Investerings in materiële vaste activa	10	-71.567	-65.308
Opbrengsten uit verkoop materiële vaste activa	4	240	24
Ontvangen dividend	13	210	240
Nettokasstroom uit investeringsactiviteiten		-73.839	-68.481
Betaalde financieringskosten	6	-649	-541
Betaalde winstuitkering en dividend	17	-46.500	-27.281
Nettokasstroom uit financieringsactiviteiten		-47.149	-27.822
Nettokasstroom		-37.487	4.904
Geldmiddelen en kasequivalenten per 1 januari	16	101.088	96.184
Geldmiddelen en kasequivalenten per 31 december	16	63.601	101.088

Toelichting op de jaarrekening over het boekjaar eindigend op 31 december 2017

Algemene informatie

De Nationale Stichting tot Exploitatie van Casinospelen in Nederland heeft middels een juridische afsplitsing op 1 mei 2017 Holland Casino N.V. opgericht (hierna te noemen 'Holland Casino'). De Stichting is vervolgens in 2017 geliquideerd waarmee de Staat der Nederlanden aandeelhouder is geworden van Holland Casino N.V. Naar deze transactie wordt hierna verwezen als 'omvorming'. Holland Casino, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 68662289, exploiteert casinospelen en speelautomaten in Nederland en is statutair gevestigd te 's-Gravenhage in Nederland (feitelijk bezoekadres hoofdkantoor: Neptunusstraat 71, 2132 JP Hoofddorp).

Bij de omvorming van Stichting naar Naamloze Vennootschap is de 'pooling of interests'-methode toegepast. De toepassing van de 'pooling of interests'-methode houdt in dat de overgenomen activa en passiva (en baten en lasten) over het boekjaar waarin de transactie plaatsvindt en over de ter vergelijking opgenomen boekjaren, tegen boekwaarden worden opgenomen in de jaarrekening van de verkrijgende vennootschap. Daarbij worden de boekwaarden van de in de Stichting aanwezige activa en passiva op het verwerkingsmoment (het begin van het vergelijkende boekjaar) ongewijzigd 'doorgeschoven'. Een dergelijke benadering kan alleen worden gehanteerd voor de perioden waarin de Stichting en de Naamloze vennootschap onder gemeenschappelijke leiding waren.

Door de toepassing van de 'pooling of interest'-methode worden de financiële gegevens over 2017 van de verdwijnende Stichting opgenomen in de jaarrekening van Holland Casino N.V. Het laatste boekjaar van de verdwijnende Stichting is geëindigd op 31 december 2016 en de Stichting behoeft om die reden geen jaarrekening op te stellen over de periode 1 januari 2017 tot en met 30 april 2017.

Brand Groningen

Op zondagochtend 27 augustus 2017 is de casino vestiging in Groningen door brand getroffen. Het pand en inventaris zijn volledig verwoest en moeten geheel als verloren worden beschouwd. Op vrijdag 20 oktober 2017 is de kluis geopend en leeggehaald. De geld- en geldwaarden die hierin lagen waren allemaal nog intact, zijn geteld en afgestort.

Op maandag 23 oktober 2017 is gestart met de sloop van het pand. In verband met de staat van het gebouw zijn een aantal woningen in de directe omgeving ontruimd. De sloop zal enkele maanden duren.

De vaste kosten van de vestiging Groningen over de periode na de brand (september t/m december) zijn verantwoord onder de 'Overige operationele kosten' (zie noot 4). Deze kosten worden gecompenseerd door de gedeerde opbrengsten van de vestiging Groningen over deze periode die onder de dekking vallen van de verzekerd belang polis (voor een periode van maximaal 104 weken). Holland Casino heeft een claim ingediend ten aanzien van deze gedeerde opbrengsten. De verzekeraar heeft een tegenbod gedaan om deze schadepost in één keer af te wikkelen. In de jaarrekening 2017 is de derving van de laatste 4 maanden meegenomen als vordering op de verzekeraar. Voor de gedeerde opbrengsten over de periode na balansdatum is een definitieve vaststelling van de claim getekend op 23 februari 2018. Deze vordering (23,9 miljoen euro) op de verzekeraar is derhalve ultimo balansdatum niet verwerkt (zie noot 22).

De schadepost met betrekking tot het bijzondere waardevermindingsverlies van de materiële vaste activa, met uitzondering van het terrein, is gedekt door de verzekeraar voor de getaxeerde herbouwwaarde (zie noot 10). Over het uit te keren bedrag is reeds in 2017 overeenstemming bereikt met de verzekeraar. De claim is verantwoord ten gunste van het resultaat onder de baten (zie noot 1).

De verzekeringsclaim zoals opgenomen in de winst- en verliesrekening (29,0 miljoen euro) bestaat uit de volgende onderdelen:

GEDERFDE OPBRENGSTEN	
September t/m december 2017	1,1

GETAXEERDE HERBOUWWAARDE	
Pand (opstel & herstelkosten)	13,5
Inventaris	8,9
Speelautomaten	5,5
	27,9

Overeenstemmingsverklaring IFRS en nieuwe en gewijzigde IFRS-standaarden

De jaarrekening over het boekjaar 2017 is opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals goedgekeurd door de Europese Unie en artikel 2:362 lid 9 van het Burgelijk Wetboek (BW). Deze jaarrekening is op 24 april 2018 goedgekeurd voor publicatie door het Bestuur.

Relevante grondslagen voor de financiële verslaggeving

Hierna volgt een uiteenzetting van de belangrijke grondslagen voor waardering van activa en passiva en bepaling van het resultaat van Holland Casino. Deze grondslagen zijn consistent toegepast voor alle gepresenteerde perioden in deze jaarrekening.

Grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kostprijs, met uitzondering van de twee volgende posten die op iedere balansdatum zijn gewaardeerd op basis van reële waarde:

- ◇ afgeleide financiële instrumenten: gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in het resultaat;
- ◇ niet-afgeleide financiële instrumenten: gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's waarbij alle bedragen zijn afgerond naar het dichtstbijzijnde duizendtal, tenzij anders vermeld.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening 2017 van Holland Casino is door het Bestuur opgesteld op basis van de veronderstelling van continuïteit.

Presentatievaluta en functionele valuta

De euro (€) is de functionele valuta van Holland Casino en is tevens de valuta waarin de jaarrekening wordt gepresenteerd.

Vreemde valuta

De activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de per balansdatum geldende koersen. Transacties die luiden in een vreemde valuta, worden omgerekend tegen de wisselkoers op het moment van de transactie. Koersverschillen worden in de winst- en verliesrekening verwerkt. Koersverschillen en provisies die het gevolg zijn van wisseltransacties worden verantwoord onder de post financiële baten en lasten.

Buitenlandse bedrijfsactiviteiten

De activa en passiva van buitenlandse activiteiten, met inbegrip van goodwill en bij overnames opgetreden reële-waarde correcties, worden in euro's omgerekend tegen de geldende wisselkoers op verslagdatum. De opbrengsten en kosten van buitenlandse bedrijfsactiviteiten worden in euro's omgerekend tegen de geldende wisselkoers op de transactiedata. Valutakoersverschillen worden opgenomen in niet-gerealiseerde resultaten en worden verwerkt in de reserve omrekeningsverschillen. Dit geldt niet voor valutakoersverschillen die kunnen worden toegerekend aan minderheidsbelangen.

Belangrijke schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het Bestuur oordelen vormt en schattingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en passiva en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die, gegeven de omstandigheden, als redelijk worden beschouwd. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden periodiek beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden verwerkt in de periode waarin de schatting wordt herzien, dan wel in toekomstige perioden indien de herziening betrekking heeft op toekomstige perioden.

De belangrijkste schattingen en beoordelingen betreffen:

- ◇ gebruiksduur en waardering van materiële vaste activa¹⁰;
- ◇ voorziening reorganisatie¹⁸;
- ◇ voorziening personeelsbeloningen¹⁸;
- ◇ lease classificatie⁴;
- ◇ zeggenschap deelneming¹³;
- ◇ niet in de balans opgenomen verplichtingen en activa²².

Reële waarde

Voor een aantal waarderingsgrondslagen en toelichtingen is bepaling van de reële waarde vereist, voor zowel financiële als niet-financiële activa en passiva.

Bij het bepalen van de reële waarde van een actief of een passief maakt Holland Casino zoveel mogelijk gebruik van op de markt waarneembare gegevens. De reële waarden worden ingedeeld naar verschillende niveaus op basis van een reële-waardehiërarchie, afhankelijk van de inputs op basis waarvan de waarderingstechnieken zijn toegepast. De verschillende niveaus zijn als volgt gedefinieerd:

- ◇ **Niveau 1:** genoteerde marktprijzen (niet gecorrigeerd) in actieve markten voor identieke activa of verplichtingen;
- ◇ **Niveau 2:** input die geen onder niveau 1 vallende genoteerde marktprijzen betreft en die waarneembaar is voor het actief of het passief, hetzij rechtstreeks (i.c. in de vorm van prijzen) hetzij indirect (i.c. afgeleid van prijzen);
- ◇ **Niveau 3:** input voor het actief of het passief die niet is gebaseerd op waarneembare marktgegevens (niet-waarneembare input).

Indien de input die wordt gebruikt voor het bepalen van de reële waarde van een actief of verplichting binnen verschillende niveaus van de reële-waardehiërarchie vallen, dan wordt de bepaalde reële waarde in zijn geheel ingedeeld in hetzelfde niveau van de reële-waardehiërarchie als de input van het laagste niveau die van belang is voor de gehele meting. Holland Casino verwerkt eventuele herrubriceringen tussen de niveaus van de reële-waardehiërarchie aan het einde van de verslagperiode waarin de wijziging zich heeft voorgedaan.

Grondslagen voor winst- en verliesrekening

Resultaatbepaling

Het resultaat is het verschil tussen de opbrengsten en de kosten. Opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; kosten worden toegerekend aan de jaren waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden genomen op het moment dat zij worden geconstateerd.

Opbrengsten

Opbrengsten worden gewaardeerd tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoedingen. De activiteiten van Holland Casino genereren opbrengsten die kwalificeren als opbrengsten uit het verrichten van diensten. Deze opbrengsten worden verantwoord naar rato van de verrichte prestaties op balansdatum en voor zover het resultaat betrouwbaar kan worden geschat.

Opbrengst Tafelspelen

De opbrengst tafelspelen is het verschil tussen de ontvangen inzetten en de uitkeringen.

Opbrengst Speelautomaten

De opbrengst speelautomaten is het verschil tussen de inworpen in en de uitbetalingen van de speelautomaten, gecorrigeerd voor nog uit te betalen progressive jackpots.

Opbrengst Food & Beverage

Opbrengst Food & Beverage wordt verantwoord op het moment dat het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald en de inning van de vergoeding is ontvangen of waarschijnlijk is.

Troncopbrengsten en tips

Het betreft hier de bij de tafelspelen en speelautomaten ontvangen fooien en tips ('troncopbrengst' genaamd), alsmede fooien ontvangen door horeca- en overig personeel. Deze opbrengst wordt dagelijks verantwoord na telling van de speelchips.

Leaseovereenkomsten

Bij aanvang van een overeenkomst bepaalt Holland Casino of deze overeenkomst een leaseovereenkomst is of bevat. Bij aanvang of bij herbeoordeling van een overeenkomst die een leaseovereenkomst bevat, scheidt Holland Casino betalingen en overige door de overeenkomst vereiste vergoedingen in betalingen voor het lease-element van de overeenkomst en betalingen voor de overige elementen op basis van hun relatieve reële waarden. Indien Holland Casino voor een financiële lease concludeert dat het praktisch niet haalbaar is om de betalingen betrouwbaar te scheiden, worden een actief en een verplichting opgenomen voor een bedrag dat gelijk is aan de reële waarde van het onderliggende actief. Daarna wordt de verplichting verminderd naarmate betalingen worden gedaan en worden impliciete financieringskosten met betrekking tot de verplichting opgenomen, op basis van de marginale rentevoet van Holland Casino.

Geleasede activa

Leaseovereenkomsten waarbij Holland Casino vrijwel alle aan het eigendom verbonden risico's en voordelen op zich neemt, worden geclassificeerd als financiële leaseovereenkomsten. Bij de eerste opname wordt het geleasede actief gewaardeerd tegen de reële waarde of de contante waarde van de minimale leasebetalingen, afhankelijk van welke lager is. Na de eerste opname geschiedt de waardering in overeenstemming met de van toepassing zijnde grondslag voor het betreffende actief.

Overige leaseovereenkomsten hebben betrekking op operationele lease; deze worden niet in de balans opgenomen.

Leasebetalingen

Leasebetalingen uit hoofde van operationele lease worden lineair over de leaseperiode verwerkt in het resultaat. Premies ontvangen als stimulering voor het sluiten van leaseovereenkomsten worden als integraal deel van de totale leasekosten in het resultaat verwerkt over de leasetermijn.

De minimale leasebetalingen uit hoofde van een financiële lease worden deels als financieringskosten opgenomen en deels als aflossing van de uitstaande verplichting. De financieringskosten worden zodanig aan iedere periode van de totale leasetermijn toegerekend dat dit resulteert in een constante periodieke rentevoet over het resterende saldo van de verplichting.

Holland Casino treedt op als lessee in operationele leases van speelautomaten en auto's. De geleasede speelautomaten en auto's worden niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele leases worden linear over de leaseperiode ten laste van het resultaat gebracht.

Personeelsbeloningen

Kortetermijnpersoneelsbeloningen worden verwerkt als kosten wanneer de daarmee verband houdende dienst wordt verricht. Er wordt een verplichting verwerkt voor het bedrag dat naar verwachting zal worden betaald als Holland Casino een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft om dit bedrag te betalen als gevolg van verrichte diensten door de werknemer en de verplichting betrouwbaar kan worden bepaald.

De nettoverplichting van Holland Casino uit hoofde van overige lange-termijnpersoneelsbeloningen worden elders in de jaarrekening toegelicht. Deze aanspraken worden gediscoteerd om de contante waarde te bepalen. Herwaarderingen worden verwerkt in het resultaat in de periode waarin zij optreden.

Pensioenregeling

Holland Casino heeft een pensioenregeling die geclassificeerd is als 'toegezegde bijdrageregeling'. Dit is een pensioenregeling waarbij vooraf een premie is vastgesteld, welke wordt overgeheveld naar een afzonderlijke entiteit (t/m juni 2017 was dit 'Stichting Pensioenfonds Holland Casino'; vanaf 1 juli 2017 is dit Stichting Algemeen Pensioenfonds Stap), en waarbij Holland Casino hierna geen verdere juridische of feitelijke verplichting heeft om aanvullende betalingen te maken. De periodieke betalingen aan het pensioenfonds worden in de winst- en verliesrekening gepresenteerd. Het nog te betalen bedrag (indien van toepassing) wordt per balansdatum als kortlopende schuld gepresenteerd.

Aandeel in resultaat deelnemingen verwerkt volgens de 'equity'-methode

Waardeveranderingen in deelnemingen gewaardeerd volgens de 'equity'-methode worden ten gunste of ten laste van het resultaat gebracht in de winst- en verliesrekening. Valutaomrekeningsverschillen op buitenlandse activiteiten van de deelneming worden in het overig totaalresultaat verantwoord. De geaccumuleerde valutaomrekeningsverschillen op buitenlandse activiteiten van de deelneming worden in het overzicht ten laste van het resultaat gepresenteerd als het belang in de deelneming afgestoten wordt. Ontvangen dividenden uit deelnemingen worden in mindering gebracht op de balanspost.

Financieringsbaten

De financieringsbaten van Holland Casino omvatten de rentebaten uit deposito's en tegoeden bij banken alsmede de koersresultaten zoals eerder genoemd.

Rentebaten worden verwerkt op basis van de effectieve interestmethode.

Koersresultaten

Het koersresultaat behaald op transacties in vreemde valuta met gasten in de casino's bestaat uit enkele gesaldeerde stromen. Het betreft ingehouden transactiekosten en provisie over creditcardtransacties, betaalde provisie aan GWK-Travellex, en omrekenverschillen van vreemde valuta. Het koersresultaat wordt gepresenteerd onder financiële baten en lasten in de winst- en verliesrekening.

Financieringslasten

De financieringslasten van Holland Casino omvatten het volgende:

- ◇ rentelasten uit tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerde financiële verplichtingen;
- ◇ commitment, utilization en agency fees;
- ◇ amortisatie financial fees;
- ◇ rentelasten als gevolg van oprenting voorzieningen.

Rentelasten worden verwerkt op basis van de effectieve interestmethode.

Belasting toegevoegde waarde (omzetbelasting)/ kansspelbelasting

Voor kansspelen in de zin van de Wet op de kansspelbelasting is Holland Casino vrijgesteld van omzetbelasting. Over de omzet uit kansspelen wordt kansspelbelasting geheven. De horeca-activiteiten van Holland Casino zijn wel onderhevig aan omzetbelasting. De aftrek van voorbelasting voor de gemeenschappelijke baten en lasten is daarom nog maar in beperkte mate mogelijk. De investeringen en kosten waarvoor de aftrek van voorbelasting geheel of gedeeltelijk is uitgesloten, worden daarom inclusief omzetbelasting geactiveerd dan wel in de baten en lasten opgenomen.

Winstbelasting

Winstbelastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en terug te ontvangen winstbelastingen alsmede uitgestelde winstbelastingen. Winstbelastingen worden in het resultaat verwerkt, behalve voor zover deze betrekking hebben op een bedrijfscombinatie of op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen of in niet-gerealiseerde resultaten worden opgenomen.

Rente en boetes gerelateerd aan winstbelastingen, inclusief onzekere behandeling van winstbelastingen, worden verantwoord op basis van IAS 37 Provisions, Contingent Liabilities and Contingent Assets.

Actuele winstbelastingen

De actuele winstbelastingen omvatten de verwachte te betalen of terug te ontvangen belastingen over de fiscale winst of verlies over het boekjaar, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde of terug te ontvangen belastingen. Het bedrag van de actuele winstbelastingen wordt bepaald op basis van de beste schatting van de belastingbaten of -last, waarbij rekening wordt gehouden met eventuele onzekerheid met betrekking tot winstbelastingen. De actuele winstbelasting wordt berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten. De actuele winstbelasting omvat tevens eventuele belastingen voortvloeiend uit dividenden.

Actuele belastingvorderingen en -verplichtingen worden uitsluitend gesaldeerd als aan bepaalde criteria wordt voldaan.

Uitgestelde winstbelastingen

Uitgestelde winstbelastingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarden van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving en de fiscale boekwaarden van die posten.

Uitgestelde belastingverplichtingen worden niet opgenomen voor:

- ◇ tijdelijke verschillen die verband houden met de eerste opname van activa of verplichtingen bij een transactie die geen bedrijfscombinatie betreft en die noch de commerciële noch de fiscale winst of verlies beïnvloedt;
- ◇ tijdelijke verschillen die verband houden met deelnemingen in dochterondernemingen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures, voor zover Holland Casino in staat is het tijdstip van afloop van deze tijdelijke verschillen te bepalen en het waarschijnlijk is dat deze niet zullen worden afgewikkeld in de voorzienbare toekomst;
- ◇ belastbare tijdelijke verschillen die voortvloeien uit de eerste opname van goodwill.

Uitgestelde belastingvorderingen worden opgenomen voor onbenutte fiscale verliezen, ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden en aftrekbare tijdelijke verschillen, voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst belastbare winsten beschikbaar zullen komen waartegen deze kunnen worden afgezet. Toekomstige belastbare winsten worden bepaald op basis van de terugname van relevante belastbare tijdelijke verschillen. Als het bedrag van de belastbare tijdelijke verschillen niet voldoende is om een uitgesteld belastingvoordeel volledig op te nemen, worden toekomstige belastbare winsten - aangepast voor de terugnames van bestaande tijdelijke verschillen - in aanmerking genomen, gebaseerd op de bedrijfsplannen van individuele dochterondernemingen binnen Holland Casino. Uitgestelde belastingvorderingen worden op iedere verslagdatum beoordeeld en worden verlaagd voor zover het niet

langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd. Dergelijke verlagingen worden teruggeboekt zodra het waarschijnlijk is dat in de toekomst belastbare winsten weer toenemen.

Niet-opgenomen uitgestelde belastingvorderingen worden op iedere verslagdatum opnieuw beoordeeld en worden opgenomen zodra het waarschijnlijk is dat er in de toekomst belastbare winsten beschikbaar zijn, waartegen ze kunnen worden gebruikt.

Uitgestelde winstbelastingen worden gewaardeerd op basis van de belastingtarieven die naar verwachting van toepassing zullen zijn bij afloop van de tijdelijke verschillen, één en ander op basis van belastingtarieven die op de verslagdatum zijn vastgesteld of materieel zijn vastgesteld.

De waardering van uitgestelde winstbelastingen weerspiegelt de fiscale gevolgen die voortvloeien uit de wijze waarop Holland Casino aan het eind van de verslagperiode verwacht de boekwaarde van haar activa en verplichtingen te realiseren of af te wikkelen. Hierbij is de aanname gedaan dat de boekwaarde van vastgoedbeleggingen die zijn gewaardeerd tegen reële waarde, zal worden gerealiseerd door verkoop. Deze aanname is niet door Holland Casino weerlegd.

Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden uitsluitend gesaldeerd als aan bepaalde criteria wordt voldaan.

Grondslagen voor de balans

ACTIVA

Immateriële activa

Uitgaven voor onderzoeksactiviteiten worden verwerkt in het resultaat wanneer zij worden gedaan. Uitgaven voor ontwikkelingsactiviteiten worden alleen geactiveerd als de uitgaven betrouwbaar kunnen worden bepaald, het product of proces technisch en commercieel haalbaar is, toekomstige economische voordelen waarschijnlijk zijn en Holland Casino van plan is en over voldoende middelen beschikt om de ontwikkeling te voltooien en het actief te gebruiken of te verkopen. Andere ontwikkelingskosten worden verwerkt in het resultaat wanneer zij worden gemaakt. Na de eerste opname worden geactiveerde ontwikkelingskosten gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met cumulatieve amortisaties en cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen.

De overige door Holland Casino verworven immateriële activa met een eindige gebruiksduur worden gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met cumulatieve amortisaties en cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen.

De algemene gebruiksduur van immateriële activa is drie jaar. Voor de activa met betrekking tot het project Play Digital en het IT landschap van Holland Casino geldt een afwijkende gebruiksduur van vijf jaar.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa bestaan uit gebouwen, terreinen, verbouwingskosten, speelautomaten, speeltafels en overige bedrijfsinstallaties. Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en, indien van toepassing, met bijzondere waardeverminderingen. De lineaire afschrijvingen geschieden overeenkomstig de geschatte verwachte gebruiksduur en zijn berekend op basis van de aanschafwaarde, verminderd met de geschatte restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Uitgaven voor reparatie en (groot) onderhoud worden alleen geactiveerd (volgens de componentenbenadering) als het waarschijnlijk is dat de actiefpost additionele toekomstige economische voordelen genereert en als de kostprijs van de actiefpost betrouwbaar kan worden vastgesteld. Alle overige kosten worden direct ten laste van het resultaat gebracht.

Materiële vaste activa in uitvoering worden gewaardeerd tegen kostprijs of lagere directe opbrengstwaarde. De vervaardigingsprijs bestaat uit materiaalkosten, directe arbeidskosten, installatiekosten, een toerekenbaar deel van de indirecte productiekosten gebaseerd op een normaal niveau van bedrijfsactiviteit en toegerekende interestkosten. De directe opbrengstwaarde is gebaseerd op een verwachte verkoopprijs onder aftrek van nog te maken kosten voor voltooiing en verkoop.

DE GESCHATTE ECONOMISCHE LEVENSDUUR IS IN HET ALGEMEEN VOOR

Gebouwen	20 jaar
Verbouwingen	12 jaar
Installaties	5 - 12 jaar
Speelautomaten en Multi Roulettes	7 jaar
Andere vaste bedrijfsmiddelen	3 - 8 jaar

Bijzondere waardeveranderingen

De boekwaarde van vaste activa wordt periodiek getoetst aan de realiseerbare waarde indien aanwijzingen bestaan voor een bijzondere waardeverandering. De realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs in het

kader van de normale bedrijfsvoering minus de geschatte kosten van voltooiing en de geschatte kosten die nodig zijn om de verkoop te realiseren. De bedrijfswaarde is de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen die naar verwachting zullen voortvloeien uit het voortgezette gebruik van een actief en uit zijn vervreemding aan het eind van zijn gebruiksduur. Voornoemde toets wordt uitgevoerd op het niveau van de kasstroombgenererende eenheden. Indien de realiseerbare waarde lager is dan de boekwaarde wordt ter hoogte van het verschil een bijzondere waardeverandering opgenomen in de winst- en verliesrekening en wordt de boekwaarde van het actief verlaagd tot zijn realiseerbare waarde. Voorts wordt, voor zover van toepassing, de lineaire afschrijving over de resterende gebruiksduur bijgesteld. Indien er aanwijzingen bestaan die duiden op de noodzaak tot het terugnemen van een eerder toegepaste bijzondere waardeverandering wordt de boekwaarde van het actief verhoogd naar de realiseerbare waarde.

Deelnemingen verwerkt volgens de 'equity'-methode

Het 40 procentaandeel in Gaming Support B.V., de geassocieerde deelneming van Holland Casino, wordt in de jaarrekening opgenomen volgens de 'equity'-methode. Hierbij vindt de eerste opname plaats tegen historische kostprijs, waarbij de boekwaarde wordt aangepast met het aandeel in het resultaat. Ontvangen dividenden worden op de boekwaarde in mindering gebracht. Geassocieerde deelnemingen worden opgenomen vanaf het moment dat invloed van betekenis is verworven tot het moment dat die invloed niet meer bestaat. Resultaten van transacties met geassocieerde deelnemingen worden geëlimineerd naar rato van het kapitaalbelang in de geassocieerde deelneming. Eventuele bijzondere waardeverminderingen van Gaming Support B.V. worden niet geëlimineerd.

Verliezen op geassocieerde deelnemingen worden verwerkt tot het bedrag van de netto-investering in de deelneming, waarin naast de boekwaarde ook eventueel verstrekte leningen aan de deelneming zijn begrepen. Voor het aandeel in verdere verliezen wordt alleen een voorziening opgenomen indien Holland Casino zich daarvoor aansprakelijk heeft gesteld.

Ongerealiseerde winsten uit hoofde van transacties met Gaming Support B.V. worden geëlimineerd naar rato van het belang dat Holland Casino in Gaming Support B.V. heeft. Ongerealiseerde verliezen worden op dezelfde wijze geëlimineerd als niet-gerealiseerde winsten, maar alleen voor zover er geen aanwijzing is voor een bijzondere waardevermindering.

Dochterondernemingen

De Stichting Beheer Fooiegelden (SBF) is volgens IFRS 10 economisch gezien een 100 procent dochter. De individuele activa en passiva van de SBF worden meegeconsolideerd in de jaarrekening van Holland Casino.

Activa aangehouden voor de verkoop

Voor verkoop aangehouden activa worden gewaardeerd op de laagste van de boekwaarde en de reële waarde onder aftrek van verkoopkosten. Bij classificatie van activa voor verkoop worden eventuele bijzondere waardeverminderingen ten laste van het resultaat gebracht. Voor de waardebepaling is, indien noodzakelijk, gebruik gemaakt van externe taxaties.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs op basis van de 'first in first out' (FIFO) methode of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

Handels- en overige vorderingen

Deze vorderingen worden bij eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde. Na eerste opname worden ze gewaardeerd tegen geamortiseerde waarde op basis van de effectieve interestmethode, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid.

Geldmiddelen en kasequivalenten

Geldmiddelen en kasequivalenten zijn opgenomen tegen hun nominale waarden. Indien banktegoeden niet ter vrije beschikking van Holland Casino staan wordt hiermee rekening gehouden in de waardering.

Eigen vermogen

Het geplaatst kapitaal omvat de op uitgegeven aandelen gestorte, nominale bedragen. Verder bestaat het eigen vermogen uit een wettelijke reserve, reserve omrekeningsverschillen, een herwaarderingsreserve en een winstreservering. De post wettelijke reserves bestaat uit een wettelijke reserve deelnemingen en een wettelijke reserve voor geactiveerde ontwikkelingskosten. De reserve omrekeningsverschillen betreft de omrekening van vreemde valuta voortvloeiend uit de deelneming. De herwaarderingsreserve is een wettelijke reserve en heeft betrekking op de herwaardering van materiële vaste activa.

Voor nadere toelichting zie noot 17.

Verplichtingen

Verplichtingen worden bij eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde. Tenzij anders vermeld worden verplichtingen na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve interestmethode.

Voorzieningen

Voorzieningen worden alleen gevormd voor op de balansdatum bestaande verplichtingen. Dit betreffen in rechte afdwingbare verplichtingen en feitelijke verplichtingen. Voorzieningen worden bepaald door de verwachte toekomstige kasstromen contant te maken op basis van een disconteringsvoet vóór belasting die een afspiegeling is van de actuele marktinschattingen van de tijdswaarde van geld en van de specifieke risico's met betrekking tot de verplichting. De oprenting van de voorziening wordt verwerkt als financieringslast.

Voorziening ontmantelingskosten

Deze voorziening bestaat uit de verwachte contractuele ontmantelingskosten voor het in de oorspronkelijke staat brengen van gehuurde gebouwen en terreinen. De voorziening wordt getroffen voor de daarmee samenhangende kosten op het moment dat de verplichting tot ontmanteling gevormd wordt.

Voorziening personeelsbeloningen (jubileumverplichting)

De nettoverplichting van Holland Casino uit hoofde van langetermijn-personeelsbeloningen, met uitzondering van pensioenregelingen, is het bedrag van de toekomstige beloning die werknemers hebben verdiend in ruil voor hun diensten in de verslagperiode en voorgaande perioden. Deze verplichting wordt ingeschat met behulp van de 'projected unit credit'-methode en wordt verdisconteerd tot de contante waarde. De disconteringsvoet is het rendement per balansdatum van obligaties met een waardering van de kredietwaardigheid van AA, waarvan de looptijd de termijn van de verplichtingen van Holland Casino benadert.

Voorziening reorganisatie

Een reorganisatievoorziening wordt opgenomen wanneer Holland Casino een gedetailleerd en geformaliseerd herstructureringsplan heeft goedgekeurd, en een aanvang is gemaakt met de reorganisatie of deze publiekelijk bekend is gemaakt. Er wordt geen voorziening getroffen voor toekomstige operationele verliezen.

Voorziening verlieslatende contracten

De voorziening voor verlieslatende contracten wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van de verwachte kosten van het beëindigen van het contract of, als deze lager is, tegen de contante waarde van de verwachte nettokosten van de voortzetting van het contract. Voordat een voorziening wordt getroffen, verwerkt Holland Casino eerst een eventueel bijzonder waarde-vermindering-verlies op de activa die gerelateerd zijn aan het contract.

Voorziening AOV-uitkeringen

De voorziening AOV-uitkeringen is gevormd voor werknemers die onder de voormalige AOV verzekering vallen. Deze verzekering keert uit totdat de werknemer 62 jaar wordt. In juli 2017 is besloten deze voorziening onder te brengen bij de verzekeringsmaatschappij 'De Amersfoortse' die de totale verplichting heeft overgenomen. Als gevolg hiervan is de voorziening vrijgevallen.

Bankschulden

Bij eerste opname worden opgenomen leningen gewaardeerd tegen reële waarde. Na eerste opname worden deze leningen verantwoord tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve interestmethode. Direct toerekenbare transactiekosten worden daarbij geactiveerd en gesaldeerd met de opgenomen leningen. Als er geen uitstaande schulden meer zijn aan de passivazijde van de balans, worden deze transactiekosten geactiveerd en aan de activazijde gepresenteerd als 'nog niet geamortiseerde fees'. De effectieve rentelasten (indien er leningen zijn geweest gedurende het jaar) worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben en verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Afgeleide financiële instrumenten

Afgeleide financiële instrumenten worden bij de eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde; eventuele direct toerekenbare transactiekosten worden verwerkt in het resultaat wanneer zij worden gemaakt. Na de eerste opname worden afgeleide financiële instrumenten tegen reële waarde gewaardeerd, en eventuele wijzigingen daarin worden verwerkt in het resultaat.

Mancoverplichting

De verplichting met betrekking tot niet ingewisselde jetons, chips en tokens wordt opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van dat deel van de jetons, chips en tokens waarvan verwacht wordt dat bezoekers ze niet meer ter omwisseling aan zullen bieden.

Jackpotverplichting

Verplichtingen met betrekking tot jackpots worden opgenomen tegen de reële gemeten jackpotstanden.

Favorites programma

Met de Favorites Card wordt vanaf het eerste bezoek voor (speel)geld of korting voor een hapje of drankje gespaard. Er worden punten gespaard op de speelautomaten en aan de bar of in het restaurant. In geselecteerde vestigingen worden ook punten gespaard aan de live speeltafels.

Er bestaan verschillende loyaliteitsniveaus in het programma (Welcome, Black, Platinum en Diamond Card) waar steeds meer privileges aan gekoppeld zijn. De verplichting met betrekking tot deze privileges wordt opgenomen voor het totaal aantal openstaande punten per jaareinde gewaardeerd tegen een nominaal bedrag per punt.

De opbrengsten worden pas gerealiseerd wanneer Holland Casino haar verplichting uit hoofde van het programma tot het met korting leveren van producten heeft vervuld, of wanneer het niet meer waarschijnlijk is dat de punten uit hoofde van het programma nog zullen worden ingeruild. Opbrengsten worden toegerekend aan het loyaliteitsprogramma en de andere componenten van de verkooptransactie.

Bepaling van reële waarde

De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld op de waarderingsdatum in een ordelijke transactie tussen ter zake goed geïnformeerde partijen op de primaire of, indien deze niet aanwezig is, de meest voordelige markt die voor Holland Casino toegankelijk is op die datum. De reële waarde van een verplichting weerspiegelt het risico op niet-nakoming.

Een aantal grondslagen en toelichtingen van Holland Casino vereisen de bepaling van reële waardes, voor zowel financiële als niet-financiële activa en verplichtingen.

Wanneer deze beschikbaar is, bepaalt de onderneming de reële waarde van een financieel instrument met behulp van de genoteerde prijs op een actieve markt voor dat instrument. Een markt wordt beschouwd als actief als transacties voor het actief of passief plaatsvinden met voldoende frequentie en volume om prijsstellingsinformatie te verstrekken op een continue basis.

Als er geen prijsnotering is op een actieve markt, bepaalt de onderneming de reële waarde door gebruik te maken van waarderingstechnieken die

maximaal gebruik maken van relevante waarneembare inputs en zo weinig mogelijk van niet-waarneembare inputs. De gekozen waarderingstechniek omvat alle factoren waarmee marktpartijen rekening zouden houden bij het bepalen van de prijs van de transactie.

Als een actief dat of een verplichting die is gewaardeerd tegen reële waarde een bied- en een laatprijs heeft, waardeert Holland Casino haar activa en long posities tegen de biedprijs en haar passiva en short posities tegen de laatprijs.

De beste onderbouwing van de reële waarde van een financieel instrument bij eerste waardering is normaliter de transactieprijs, dat wil zeggen de reële waarde van de verstrekte of ontvangen vergoeding. Indien Holland Casino

vaststelt dat de reële waarde bij eerste waardering verschilt van de transactieprijs en de reële waarde niet wordt onderbouwd door een genoteerde marktprijs op een actieve markt voor een identiek actief of verplichting, noch is gebaseerd op een waarderingstechniek waarbij alle niet-waarneembare inputs worden beoordeeld als insignificant in relatie tot de waardering, wordt het financieel instrument bij eerste waardering gewaardeerd tegen reële waarde, aangepast om het verschil tussen de reële waarde bij eerste waardering en de transactieprijs uit te stellen. Vervolgens wordt dat verschil gedurende de looptijd van het instrument in de winst- en verliesrekening verwerkt, maar niet later dan wanneer de waardering geheel wordt ondersteund door waarneembare marktgegevens of de transactie beëindigd is.

Grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht geeft de kasstromen weer uit operationele, investerings- en financieringsactiviteiten. De operationele kasstroom wordt gepresenteerd op basis van de indirecte methode en is opgesteld aan de hand van de vergelijking tussen begin- en eindbalans van het betreffende boekjaar. Hierbij wordt het resultaat aangepast voor mutaties die niet hebben geleid tot ontvangsten of uitgaven gedurende het boekjaar. De investerings- en financieringskasstromen worden volgens de directe methode gepresenteerd.

Er is voor gekozen om het ontvangen dividend en de ontvangen rente te presenteren als investeringskasstroom en de betaalde financieringskosten als financiële kasstroom, omdat deze voortvloeien uit investerings- dan wel financieringsactiviteiten van Holland Casino. Betaalde winstuitkeringen zijn gepresenteerd als financiële kasstroom.

Nieuwe of gewijzigde standaarden IFRS

Holland Casino heeft geen nieuwe standaarden, wijzigingen van bestaande standaarden of interpretaties vrijwillig vervroegd toegepast. Holland Casino onderzoekt momenteel de consequenties van de volgende nieuwe standaarden, interpretaties en wijzigingen van bestaande standaarden die zijn gepubliceerd, maar nog niet verplicht voor het boekjaar 2017:

IFRS 9 Financiële instrumenten

IFRS 9, gepubliceerd in juli 2015, vervangt de huidige regelgeving van IAS 39 Financiële instrumenten: Opname en Waardering. IFRS 9 bevat herziende regelgeving ten aanzien van de classificatie en waardering van financiële instrumenten, inclusief een nieuw 'verwacht kredietverliesmodel' (expected credit loss model) om bijzondere waardeverminderingen op financiële activa te berekenen en nieuwe algemene hedge-accountingvereisten. Ook de bepalingen van IAS 39 ten aanzien van opname en het niet meer opnemen van financiële instrumenten zijn overgenomen in de nieuwe standaard. IFRS 9 is effectief voor boekjaren die starten op of na 1 januari 2018. IFRS 9 vereist uitgebreide nieuwe toelichtingen, met name over hedge accounting, kredietrisico en verwachte kredietverliezen.

De analyse van de impact van IFRS 9 voor Holland Casino is afgerond. De beoordeling van Holland Casino is dat de nieuwe standaard geen materiële impact heeft.

IFRS 15 Omzet uit contracten met klanten

IFRS 15, gepubliceerd in mei 2014, stelt een alomvattend kader voor het bepalen of, hoeveel en wanneer opbrengsten opgenomen worden. Het vervangt de bestaande regelgeving ten aanzien van omzetverantwoording, met inbegrip van IAS 18 Opbrengsten, IAS 11 Onderhanden projecten en IFRIC 13 Loyaliteitsprogramma's. IFRS 15 is effectief voor boekjaren die starten op of na 1 januari 2018.

De analyse van de impact van IFRS 15 voor Holland Casino is afgerond. Holland Casino verwacht geen materiële impact op haar omzetverantwoording na invoering van IFRS 15. Gezien de aard van haar activiteiten (het exploiteren van casinospelen en speelautomaten) wordt verwacht dat aan de prestatieverplichtingen wordt voldaan op de dag dat de 'contracten' ontstaan tussen klanten en Holland Casino. Dit houdt in dat de omzet terstond kan worden verantwoord en dit leidt niet tot verandering ten opzichte van de huidige omzetverantwoording.

IFRS 16 Leases

Op 13 januari 2016 is de nieuwe standaard met betrekking tot lease accounting, IFRS 16 Leases, gepubliceerd. IFRS 16 moet verplicht worden toegepast vanaf 1 januari 2019. De boekhoudkundige behandeling van leasecontracten zal door deze standaard fundamenteel veranderen. IFRS 16 elimineert het huidige model van verwerking, waarin onderscheid wordt gemaakt tussen financiële lease (on balance) en operationele lease (off balance). In plaats daarvan komt er één model voor de verwerking, dat vergelijkbaar is met de huidige financiële lease accounting.

Holland Casino heeft haar initiële beoordeling van de mogelijke impact op haar geconsolideerde jaarrekening wel, maar haar gedetailleerde beoordeling nog niet afgerond. De feitelijke impact van de toepassing van IFRS 16 op de jaarrekening in de periode van eerste toepassing zal afhangen van de toekomstige economische omstandigheden, inclusief de rentevoet van Holland Casino op 1 januari 2019, de samenstelling van de leaseportefeuille op die datum, de laatste evaluatie of het eventuele leasevernieuwingsopties zal uitoefenen en de mate waarin Holland Casino ervoor kiest om praktische oplossingen en verwerkingsvrijstellingen toe te passen.

Naar verwachting zal de invoering van IFRS 16 een significant effect hebben op de balansposities van Holland Casino. De belangrijkste impact zal zijn op de operationele leases. Wij verwijzen naar noot 22 voor een overzicht van de (niet contant gemaakte) lease verplichtingen.

Holland Casino is voornemens om de praktische oplossing toe te passen om de bestaande definitie van een lease te handhaven bij de overgang.

Holland Casino is op dit moment voornemens om IFRS 16 voor het eerst toe te passen op 1 januari 2019, gebruikmakend van de retrospectieve toepassing. Dit betekent dat het cumulatieve effect van het toepassen van IFRS 16 zal leiden tot een aanpassing van de openingsbalans van de ingehouden resultaten op 1 januari 2019, zonder aanpassing van de vergelijkende cijfers.

Toelichting op het overzicht van het totaalresultaat

in duizenden euro, tenzij anders aangegeven

1. OPBRENGSTEN		
	2017	2016
Opbrengst Tafelspelen	255.872	253.005
Opbrengst Speelautomaten	332.187	305.544
Baten voor kansspelbelasting	588.059	558.549
Kansspelbelasting	-170.537	-161.979
	-170.537	-161.979
De opbrengst Tafelspelen en Speelautomaten is onderhevig aan kansspelbelasting. Het tarief bedraagt 29 procent van de opbrengst.		
Troncopbrengst/tips		
Troncopbrengst	22.263	21.644
Tips	1.337	1.237
	23.600	22.881
Entreeontvangsten		
	1.812	1.746
Opbrengst Food & Beverage		
Opbrengst Food & Beverage (bruto)	53.784	45.676
Uitbestede horeca	-	1.045
Verstrekingen aan gasten (tegen verkoopprijs)	-30.162	-25.141
	23.622	21.580
Overige opbrengsten		
Parkeergelden	1.934	2.389
Overige	211	219
	2.145	2.608
Nettobaten	468.701	445.385
Verzekeringsclaim*	28.957	-
Totale baten	497.658	445.385

*In augustus 2017 is de vestiging Groningen getroffen door brand, waarbij het pand en inventaris geheel als verloren kunnen worden beschouwd. De claim voor de getaxeerde herbouwwaarde van 27,9 miljoen euro en de gedeerde opbrengsten van september tot en met december (1,1 miljoen euro) is verantwoord als opbrengst onder de baten in de winst- en verliesrekening.

2. AFSCHRIJVINGSKOSTEN EN BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN

	2017	2016*
Afschrijvingskosten immateriële activa	-1.508	-764
Afschrijvingskosten materiële vaste activa	-29.950	-24.089
	-31.458	-24.853
Bijzondere waardeverminderingen immateriële vaste activa	-3.817	-
Bijzondere waardeverminderingen materiële vaste activa	-7.992	-
	-11.809	-
Totaal afschrijvingskosten en bijzondere waardeverminderingen	-43.267	-24.853

*De afschrijvingskosten en bijzondere waardeverminderingen zijn voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

In 2017 heeft een bijzondere waardevermindering bij immateriële vaste activa plaatsgevonden voor het project Play Digital als gevolg van het uitblijven van relevante wetgeving en de snel veranderde online kansspelmarkt. Het project is opnieuw opgestart en herijkt, waarbij besloten is om een andere richting in te slaan. Als gevolg hiervan is het oude project in zijn geheel beëindigd, wat heeft geleid tot een bijzondere waardeverminderingsverlies.

Het bijzondere waardeverminderingsverlies bij materiële vaste activa betreft de afwaardering van het pand en de inventaris in Groningen. In augustus van dit jaar is deze vestiging getroffen door brand, waarbij de materiële vaste activa, met uitzondering van het terrein, geheel als verloren kan worden beschouwd.

3. PERSONEELSKOSTEN

	2017	2016
Salarissen	-174.005	-152.806
Verloning WAO/WIA	-840	-194
Sociale lasten	-22.873	-22.448
Pensioenlasten	-16.748	-19.674
Indirecte personeelskosten	-10.443	-10.298
Dotatie reorganisatievoorziening	-234	-1.500
Dotatie jubileumuitkeringen	-622	-660
	-225.765	-207.580

Sociale lasten

Hieronder is opgenomen het werkgeversaandeel sociale lasten voor 14,1 miljoen euro (2016: 14,0 miljoen euro). Verder vallen hieronder de kosten voor de zorgwet voor 8,8 miljoen euro (2016: 8,4 miljoen euro).

Pensioenlasten

Dit betreft de werkgeverspremie die in het boekjaar verschuldigd is. Holland Casino heeft de pensioenregeling vanaf 1 juli 2017 ondergebracht bij Stichting Algemeen Pensioenfonds Stap. Tot 1 juli 2017 was dit Stichting Pensioenfonds Holland Casino. Op basis van de bepalingen in de pensioenregeling kwalificeert deze als een toegezegde bijdrage pensioenregeling. Holland Casino heeft de aan Stichting Pensioenfonds Holland Casino en Stichting Algemeen Pensioenfonds Stap verschuldigde premies als last in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Het reglement van Stichting Algemeen Pensioenfonds Stap voorziet in geen enkel opzicht in de mogelijkheid tot bijstortingen in en/of onttrekkingen aan het fonds. Het pensioenfonds stelt jaarlijks de kostendekkende premie vast, welke nodig is voor de nominale pensioenopbouw in het betreffende jaar. De kostendekkende premie is hierbij gelijk aan de som van de actuariële premie van de pensioenopbouw in het betreffende jaar, de risicopremies, de solvabiliteitsopslag en de kostenopslag. De kostendekkende premie bevat derhalve geen elementen die betrekking hebben op de opgebouwde pensioenen in het verleden dan wel betrekking hebben op de financiële positie van het fonds. Holland Casino kan niet worden aangesproken voor tekorten of overschotten in het pensioenfonds. Het risico van tekorten of overschotten is volledig voor rekening van de deelnemers aan de pensioenregeling.

Jaarlijks wordt door cao partijen besloten of de pensioenregeling per 1 januari van het volgende jaar uit de overeengekomen premie gefinancierd kan blijven worden of dat een aanpassing van de regeling noodzakelijk is. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een opgave door het pensioenfonds van het verwachte opbouwpercentage dat (financieel) realiseerbaar is uit de afgesproken premie voor het volgende jaar. Naast aanpassing van het opbouwpercentage kan door cao partijen ook tot een alternatieve aanpassing

van de regeling besloten worden. Randvoorwaarde voor de aanpassing is dat te allen tijde de kostendekkende premie binnen het afgesproken premieniveau blijft. Komen cao partijen er samen niet uit, dan zal het pensioenfonds tot een benodigde aanpassing van het opbouwpercentage besluiten en deze doorvoeren.

De pensioenregeling is een voorwaardelijk geïndexeerde middelloon-regeling met een pensioenleeftijd van 67 jaar en een fiscaal minimale franchise.

Indirecte personeelskosten

Dit betreffen onder andere kosten voor werving en selectie, opleidingen, bedrijfskantine, bedrijfskleding en huur parkeerplaatsen personeel.

Kosten reorganisatievoorziening

Dit betreft in 2016 een dotatie van 1,5 miljoen euro in verband met de sluiting van Holland Casino Schiphol en het Pensioenburo. De dotatie in 2017 heeft betrekking op een aanvulling inzake Holland Casino Schiphol.

Personeelsbezetting

In 2017 waren er gemiddeld 3.597 medewerkers (2016: 3.282 medewerkers) in dienst van Holland Casino (exclusief stand-by medewerkers en stagiaires). Zie tabel voor de verdeling over de afdelingen.

PERSONEELSBEZETTING PER AFDELING (GEMIDDELD)

	2017	2016*
Tafelspelen	1.401	1.354
Speelautomaten	292	248
Services	608	564
Food & Beverage	640	504
Overige	656	612
	3.597	3.282

* De berekeningswijze van de gemiddelde medewerkers is gewijzigd, de cijfers van 2016 zijn voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Het aantal medewerkers ultimo 2017 was 3.699 (ultimo 2016: 3.441).

4. OPERATIONELE KOSTEN

	2017	2016
Bedrijfskosten	-57.204	-63.271
Huisvestingskosten	-27.680	-27.597
Marketingkosten	-19.487	-21.138
Automatiseringskosten	-22.153	-18.490
Desinvesteringen materiële vaste activa	185	24
Aanloopkosten	-	-214
Overige operationele kosten	-4.791	-704
	-131.130	-131.390

Bedrijfskosten

De bedrijfskosten betreffen voornamelijk onderhoudskosten, leasekosten speelautomaten, adviseurskosten, inkopen Food & Beverage en accountants-honoraria (exclusief BTW).

ACCOUNTANTSHONORARIA

	2017	2016*
Wettelijke accountantscontrole	-250	-190
Andere assuranceopdrachten	-15	-24
Belastingadviesdiensten	-41	-43
	-306	-257

*De cijfers 2016 zijn aangepast; alleen de honoraria KPMG Accountants N.V. wordt nu genoemd.

Overige operationele kosten

Naast de gebruikelijke overige baten en lasten (per saldo een bate van 1,5 miljoen euro) bestaat deze post uit het volgende:

in augustus van dit jaar is de vestiging Groningen getroffen door brand, waarbij het pand en inventaris geheel als verloren kunnen worden beschouwd. De vaste kosten van de vestiging Groningen over de periode na de brand (september t/m december) zijn verantwoord onder de 'Overige operationele kosten' en bedroegen 1,7 miljoen euro. Deze kosten worden gecompenseerd door de gedeerde opbrengsten van de vestiging Groningen over deze periode die onder de dekking vallen van het verzekerd belang. De claim voor de

gedeerde opbrengsten van september tot en met december is verantwoord als opbrengst onder de baten in de winst- en verliesrekening.

Aangezien er na de liquidatie van de Stichting niet langer aan de voorwaarden voor de reorganisatievrijstelling van de overdrachtsbelasting werd voldaan, heeft Holland Casino in 2017 overdrachtsbelasting betaald over de waarde van de afgesplitste onroerende zaken ten bedrage van 4,6 miljoen euro.

5. FINANCIERINGSBATEN		
	2017	2016
Rentebaten uit deposito's en tegoeden bij banken	37	36
Koersresultaten	1.060	967
	1.097	1.003

6. FINANCIERINGSLASTEN		
	2017	2016
Rentelasten uit tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerde financiële verplichtingen	-216	-72
Financieringslasten (commitment fee, utilisation fee, etc.)	-458	-469
Amortisatie financial fees	-236	-236
Rentelasten als gevolg van oprenting en/of discontering voorzieningen	-150	-324
	-1.060	-1.101

7. RESULTAAT UIT DEELNEMINGEN VERWERKT VOLGENS DE 'EQUITY' METHODE		
	2017	2016
Gaming Support B.V.	457	309
	457	309

8. VENNOOTSCHAPSBELASTING TEN LASTE GEBRACHT VAN HET RESULTAAT

	2017	2016
Acute belastingen	-19.895	-22.008
Latente belastingen	-4.615	14.396
Totale vennootschapsbelasting	-24.510	-7.612

De latente belastingvordering is gevormd op 1 januari 2016 ten gunste van het resultaat 2016 vanwege de invoering van de vennootschapsbelastingplicht voor Holland Casino per 1 januari 2016.

AANSLUITING BRUTORESULTAAT MET HET BELASTBAAR BEDRAG

	2017	
Resultaat voor belasting	97.990	
<i>Permanente verschillen:</i>		
Beperkt aftrekbare kosten	600	
Energie aftrek	-46	
Milieu aftrek	-6	
Deelnemingsvrijstelling	-457	
	91	
<i>Tijdelijke verschillen:</i>		
Fiscale vorming herinvesteringsreserve	-18.008	
Fiscaal hogere desinvesteringslast	-1.879	
Fiscaal lagere afschrijving	1.441	
Fiscaal hogere last mbt voorzieningen	-12	
	-18.458	
Belastbaar bedrag	79.623	
Totaal te betalen acute winstbelastingen (effectief)	19.895	20,3%

Sinds 1 januari 2016 is de Wet modernisering VPB-plicht overheidsondernemingen van kracht geworden. Deze wet heeft als doel overheidsondernemingen op dezelfde wijze in de heffing van vennootschapsbelasting te betrekken als private ondernemingen om zo een gelijk speelveld te creëren. Dit houdt voor Holland Casino in dat zij per 1 januari 2016 Vennootschapsbelasting-plichtig is geworden. Hiertoe is per 1 januari 2016 een fiscale openingsbalans opgesteld. De vennootschapsbelasting is berekend op basis van de geldende belasting-tarieven in Nederland, rekening houdend met de fiscale bepalingen die permanente verschillen veroorzaken tussen de bedrijfseconomische en de fiscale resultaatbepaling. Voor Holland Casino bestaan deze permanente verschillen onder andere uit de deelnemingsvrijstelling met betrekking tot het

resultaat uit haar deelneming Gaming Support B.V. en de beperking van aftrekbare kosten.

In 2017 heeft Holland Casino naast deze tijdelijke verschillen ook nog te maken met een fiscale herinvesteringsreserve. Als gevolg van de brand in Groningen keert de verzekeraar de schade aan de panden en inventaris uit op basis van getaxeerde herbouwwaarde. Hierdoor ontstaat een administratieve boekwinst ten opzichte van de afwaardering van de activa op basis van historische kostprijs. Aangezien de verzekeringsuitkering naar verwachting volledig zal worden aangewend voor de herbouw en inrichting van een nieuwe locatie, is voor deze bate een fiscale herinvesteringsreserve gevormd.

OPBOUW LATENTIE VENNOOTSCHAPSBELASTING

	1-1-2017	Mutatie	31-12-2017
Immateriële activa	278	95	373
Materiële vaste activa	11.795	-204	11.591
Voorzieningen	2.323	-4	2.319
Herinvesteringsreserve	-	-4.502	-4.502
Stand latentie voor vennootschapsbelasting	14.396	-4.615	9.781

De latente belastingvordering is gevormd op 1 januari 2016 ten gunste van het resultaat 2016 vanwege de invoering van de vennootschapsbelastingplicht voor Holland Casino per 1 januari 2016.

De belastinglatentie die in 2016 is gevormd naar aanleiding van de fiscale herwaardering van het pand in Groningen, is in 2017 vrijgevallen.

Een nieuwe latentie is gevormd voor het bedrag dat is gedoteerd aan de herinvesteringsreserve.

Toelichting op de balans

in duizenden euro, tenzij anders aangegeven

9. IMMATERIËLE ACTIVA				
	Ontwikkelingskosten	Software	Activa in uitvoering	Totaal
Aanschafwaarde	11.849	2.596	3.817	18.262
Cumulatieve afschrijvingen	-9.866	-2.148	-	-12.014
Stand per 31 december 2016	1.983	448	3.817	6.248
Investerings - intern ontwikkeld	1.729	-	2.090	3.819
Afschrijvingen	-1.353	-154	-	-1.507
Desinvesteringen (aanschafwaarde)	-91	-	-	-91
Desinvesteringen (cum.afschr.)	90	-	-	90
Bijzonder waardevermindingsverlies	-	-	-3.817	-3.817
Stand per 31 december 2017	2.358	294	2.090	4.742
Aanschafwaarde	13.487	2.596	2.090	18.173
Cumulatieve afschrijvingen	-11.129	-2.302	-	-13.431
Stand per 31 december 2017	2.358	294	2.090	4.742

De immateriële vaste activa van Holland Casino bestaan uit de geactiveerde kosten ten aanzien van onder andere: het online casinoproject Play Digital (zie kolom 'Activa in uitvoering'), de Procure-to-Pay tool en de ontwikkeling van een toekomstvast IT landschap. De geactiveerde kosten bestaan uit in- en externe uren, advieskosten en software.

De algemene gebruiksduur van immateriële activa is drie jaar. Voor de activa met betrekking tot project Play Digital en het IT landschap geldt een afwijkende gebruiksduur van vijf jaar.

In 2017 heeft een bijzondere waardevermindering plaatsgevonden voor het project Play Digital als gevolg van het uitblijven van relevante wetgeving en de snel veranderde online kansspelmarkt. Het project is opnieuw opgestart en herijkt, waarbij besloten is om een andere richting in te slaan. Als gevolg hiervan is het oude project in zijn geheel beëindigd, wat heeft geleid tot een bijzonder waardevermindingsverlies dat is opgenomen in de winst- en verliesrekening. Het bedrag onder 'activa in uitvoering' betreft voornamelijk de kosten die in 2017 zijn gemaakt als gevolg van de herijking en de daaruit volgende koerswijziging van het nieuwe project Play Digital.

10. MATERIËLE VASTE ACTIVA

	Terreinen en gebouwen	Verbouwingen	Installaties	Speelautomaten	Overige bedrijfsmiddelen	Activa in uitvoering	Totaal
Aanschafwaarde	51.529	68.911	108.794	87.918	128.224	25.223	470.599
Cumulatieve afschrijvingen	-9.948	-56.423	-80.238	-42.343	-106.316	-	-295.268
Stand per 31 december 2016	41.581	12.488	28.556	45.575	21.908	25.223	175.331
Investeringen	-	8.596	4.814	9.903	9.891	38.363	71.567
Activa in uitvoering/in gebruik genomen	-	5.586	2.927	-	1.989	-10.502	-
Afschrijvingen	-1.627	-2.619	-5.446	-10.206	-7.253	-	-27.151
Desinvesteringen/ activa niet langer in gebruik (aanschafwaarde)	-170	-12.169	-7.008	-8.422	-21.396	-	-49.165
Desinvesteringen/ activa niet langer in gebruik (cum.afschr.)	115	10.562	6.117	8.420	21.097	-	46.311
Bijzonder waardevermindingsverlies (aanschafwaarde)	-2.189	-2.826	-7.144	-4.151	-7.644	-	-23.954
Bijzonder waardevermindingsverlies (cum.afschr.)	259	2.362	4.755	2.301	6.285	-	15.962
Stand per 31 december 2017	37.969	21.980	27.571	43.420	24.877	53.084	208.901
Aanschafwaarde	49.170	68.098	102.383	85.248	111.064	53.084	469.047
Cumulatieve afschrijvingen	-11.201	-46.118	-74.812	-41.828	-86.187	-	-260.146
Stand per 31 december 2017	37.969	21.980	27.571	43.420	24.877	53.084	208.901

Het bedrag van de investering bij 'Activa in uitvoering' betreft de nieuwbouwprojecten (Amsterdam West, Utrecht en Venlo) en de speelautomaten die nog niet in gebruik genomen zijn (12,2 miljoen euro).

Het bijzondere waardevermindingsverlies betreft de afwaardering van het pand en inventaris in Groningen. In augustus van dit jaar is deze vestiging

getroffen door brand, waarbij de materiële vaste activa, met uitzondering van het terrein, geheel als verloren kan worden beschouwd. Deze schadepost is gedekt door de verzekeraar voor de getaxeerde herbouwwaarde van 27,9 miljoen euro. Over het uit te keren bedrag is reeds in 2017 overeenstemming bereikt met de verzekeraar. De claim is verantwoord ten gunste van het resultaat onder de baten.

11. BELASTINGVORDERINGEN

	31-12-2017	31-12-2016
Latente vennootschapsbelasting		
Vennootschapsbelasting	14.283	14.396
Acute winstbelastingvorderingen		
Vennootschapsbelasting	40	-
Overige belastingvorderingen		
Omzetbelasting	974	777
	15.297	15.173

Zie verdere toelichting voor de opbouw van de latente vennootschapsbelasting, in noot 8.

12. NOG NIET GEAMORTISEERDE FEES

	31-12-2017	31-12-2016
Nog niet geamortiseerde fees, langlopend deel	414	650
Nog niet geamortiseerde fees, kortlopend deel	236	236
	650	886

Kosten die gemaakt zijn in verband met een nieuwe kredietfaciliteit worden in aftrek gebracht op de verplichtingen van de uitstaande leningen en geamortiseerd over de resterende looptijd op basis van de effectieve

interestmethode. Ultimo 2016 en 2017 was er geen uitstaande lening, dus werden deze kosten onder 'nog niet geamortiseerde fees' verantwoord.

13. DEELNEMINGEN VERWERKT VOLGENS DE 'EQUITY'-METHODE

Stand per 31 december 2016	1.092
Resultaat Gaming Support (incl. omrekeningsverschillen)	457
Ontvangen dividenden	-210
Valutaomrekeningsverschillen uit resultaat deelnemingen	3
Stand per 31 december 2017	1.342

Gaming Support B.V. houdt zich bezig met het onderhoud van en de handel in speelautomaten en aanverwante apparatuur alsmede holdingactiviteiten. Naast de 40 procent van de aandelen die Holland Casino in bezit heeft, zijn de overige aandelen in het bezit van directeur-groootaandeelhouder Van Linden Beheer B.V..

De speeltafels en apparaten die Holland Casino in haar casino's heeft zijn zeer specialistisch van aard en vallen onder diverse strenge wet- en regelgeving. Mede hierom heeft Holland Casino een samenwerkingscontract met Gaming Support B.V. die haar bijstaat met de aan- en verkoop, het onderhoud, het installeren en het voorraadbeheer van de speeltafels, apparaten en bijbehorende onderdelen.

SAMENVATTING FINANCIËLE INFORMATIE GAMING SUPPORT B.V.

	31-12-2017
Vlottende activa	3.292
Vaste activa	3.982
Kortlopende verplichtingen	3.118
Langlopende verplichtingen	801
Omzet	13.445
Resultaat	1.141
Eigen vermogen in de jaarrekening van Gaming Support B.V. per 31-12-2017	3.355
40 procent van het eigen vermogen van Gaming Support B.V. (deelname in jaarrekening Holland Casino)	1.342

In 2017 vonden de volgende transacties plaats: geen verkopen aan Gaming Support en afname van diensten ter waarde van 13,8 miljoen euro (in 2016; verkopen van 38K euro en afname van diensten van 14,5 miljoen euro). Deze bedragen zijn inclusief BTW. Nog te betalen bedragen aan Gaming Support B.V. bedroegen eind 2017 0,9 miljoen euro (2016: 1,5 miljoen euro).

Deze transacties worden uitgevoerd tegen marktcondities en prijzen die niet gunstiger zijn dan die bedongen zouden zijn met derde, onafhankelijke partijen.

14. VOORRADEN

	31-12-2017	31-12-2016
Vorraden	711	704
	711	704

De voorraden betreffen voornamelijk verbruiksartikelen en grondstoffen ten behoeve van de horeca-activiteiten, alsmede artikelen voor prijzen in natura

bij de speelautomaten en andere voorraden zoals brochures.

15. VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

	31-12-2017	31-12-2016
Debiteuren	699	1.420
Te ontvangen van creditcardmaatschappijen	1.004	690
Vooruitbetaalde pensioenpremies	2.000	-
Overige vorderingen	851	877
Af te wikkelen schades	28.109	-
Vooruitbetaalde kosten	2.963	1.967
	35.626	4.954

Vooruitbetaalde pensioenpremies

Deze vordering betreft de vooruitbetaling van de pensioenlasten van 1 maand.

Af te wikkelen schades

Dit bedrag bevat de verzekeringsclaim met betrekking tot de brand in de vestiging Groningen in augustus van dit jaar voor de getaxeerde herbouwwaarde

van 27,9 miljoen euro en gedeerde opbrengsten van september tot en met december van 1,1 miljoen euro. Verder betreft dit de vaste kosten, sloopkosten en overige kosten voor een totaal van 4,1 miljoen euro minus het voorschot van de verzekeringsmaatschappij ad 5,0 miljoen euro.

OUDERDOM VAN DEBITEUREN NA VERVALDATUM MAAR NIET VOORZIEN

	31-12-2017	31-12-2016
30-60 dagen	44	2
> 60 dagen	5	25
Totaal openstaand bedrag	49	27
Gemiddelde ouderdom (dagen)	14	55

De gemiddelde duur van het uitstaande debiteurensaldo betreft 14 dagen in 2017. Er wordt geen rente in rekening gebracht op uitstaande vorderingen na

vervaldatum. Holland Casino heeft een voorziening van 65K euro, (2016: 57K euro) opgenomen voor alle vorderingen die langer uitstaan dan 90 dagen.

16. GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN

	31-12-2017	31-12-2016
Gelden onderweg	9.931	5.618
Geldvoorraad casino's	34.322	29.699
Banktegoeden	19.348	65.771
	63.601	101.088

Ten behoeve van de voortgang van het spel wordt de benodigde geldvoorraad in de casino's aangehouden. De 'gelden onderweg' zijn gelden die nog bijgeschreven moeten worden op de bankrekening.

Voor verdere toelichting inzake verpanding van de bankrekeningen, zie noot 19.

17. Eigen vermogen

Holland Casino heeft middels een juridische afsplitsing van de Stichting op 1 mei 2017 Holland Casino N.V. opgericht. De Stichting is vervolgens in 2017 geliquideerd waarmee de Staat der Nederlanden aandeelhouder is geworden van Holland Casino N.V..

Voor meer informatie verwijzen we naar de algemene informatie op pagina 102.

Op 31 december 2017 bestaat het maatschappelijk aandelenkapitaal uit 2.250 gewone aandelen met een nominale waarde van 100 euro. Het geplaatste en gestorte kapitaal bedraagt 45K euro in de vorm van 450 aandelen met elk een nominale waarde van 100 euro. Verder bestaat het eigen vermogen uit een wettelijke reserve, reserve omrekeningsverschillen, een herwaarderingsreserve en een winstreservering. De post wettelijke reserves bestaat uit een wettelijke reserve deelnemingen en een wettelijke reserve voor geactiveerde ontwikkelingskosten. De reserve omrekeningsverschillen betreft de omrekeningsverschillen van vreemde valuta voortvloeiend uit de deelneming.

De herwaarderingsreserve is een wettelijke reserve en heeft betrekking op de herwaardering van materiële vaste activa. Voor deze gebouwen en terreinen in eigendom van Holland Casino is een herwaarderingsreserve gevormd indien de reële waarde hoger is dan de aanschafwaarde. Conform artikel 17 van de Beschikking casinospelen 1996 alsmede artikel 14 van de Statuten van Holland Casino is uit de netto-opbrengst van de gezamenlijke speelcasino's een reservering betreffende het Eigen Vermogen gevormd, die is geclassificeerd als 'overige reserve'.

De minister van Financiën heeft in 2017 de winstafdracht vastgesteld. Van het resultaat van 2016 is 35,0 miljoen euro afgedragen aan de Staat. Het nettoresultaat is, met inachtneming van de winstafdracht, toegevoegd aan het eigen vermogen; één en ander in overeenstemming met de bepaling inzake resultaatsbestemming zoals opgenomen in de overige gegevens van dit jaarverslag. In 2017 is eveneens een bedrag van 11,5 miljoen euro aan interimdividend betaald.

De vaststelling van de dividenduitkering door de minister van Financiën heeft in 2018 plaatsgevonden en van het resultaat van 2017 zal 42,9 miljoen euro afgedragen worden aan de Staat. Het nettoresultaat zal, met inachtneming van de dividenduitkering, worden toegevoegd aan het eigen vermogen in overeenstemming met de bepaling inzake resultaatbestemming zoals opgenomen in de overige gegevens van dit verslag.

Onverdeeld resultaat

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2017

De jaarrekening 2017 is vastgesteld in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders gehouden op 24 april 2018. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld conform het voorstel van het Bestuur.

Voor 2017 is per balansdatum nog geen afspraak gemaakt met de aandeelhouder over het dividend.

Herwaarderingsreserve

Bij de conversie naar IFRS heeft Holland Casino geopteerd voor de 'deemed cost approach'; een keuzemogelijkheid die slechts eenmalig kan worden toegepast bij eerste toepassing van IFRS. Hierbij heeft Holland Casino ervoor gekozen om een deel van de panden in eigendom en de daartoe behorende eigen terreinen te waarderen op reële waarde. Voor deze panden en terreinen is een herwaarderingsreserve gevormd indien de reële waarde hoger is dan de aanschafwaarde. De herwaardering heeft enkel betrekking op terreinen.

18. VOORZIENINGEN

	Ontmantelings- kosten	Personeels- beloningen	Voorziening AOV-uitkeringen	Verlieslatende contracten	Reorganisatie	Totaal
Stand per 31 december 2016	2.625	6.376	858	288	1.679	11.826
Dotatie/vrijval	-11	700	-858	-	234	65
Onttrekkingen	-	-347	-	-204	-1.311	-1.862
Oprenting	-	-150	-	-	-	-150
Stand per 31 december 2017	2.614	6.579	-	84	602	9.879
Per 31 december 2016						
Langlopend deel voorzieningen	2.536	5.816	835	86	554	9.827
Kortlopend deel voorzieningen	89	560	23	202	1.125	1.999
Per 31 december 2017						
Langlopend deel voorzieningen	2.614	6.042	-	-	-	8.656
Kortlopend deel voorzieningen	-	537	-	84	602	1.223

De voorziening ontmantelingskosten is gevormd voor de (mogelijke) sluiting en ontmanteling van de panden van Holland Casino Eindhoven, Nijmegen, Rotterdam en Utrecht. De verwachting is dat Holland Casino Utrecht in 2019 verhuist naar een nieuwe locatie waarbij de huidige locatie ontmanteld zal worden. Voor de kosten die hiervoor gemaakt zullen moeten worden is een voorziening gevormd.

De voorziening personeelsbeloningen is gevormd voor toekomstige jubileum-uitkeringen. De dotatie in 2016 in de voorziening is voornamelijk het gevolg van de toename in de fte's en de hogere gehanteerde vertrekken voor jongere deelnemers.

Verder is de disconteringsvoet verlaagd van 1,4 procent in 2016 naar 1,3 procent in 2017. De onttrekkingen hebben betrekking op de daadwerkelijk betaalde jubileumuitkeringen in 2017. Er is bij waardering van deze voorziening rekening gehouden met onder andere de sterfte- en vertrekken van medewerkers.

De voorziening AOV-uitkeringen is gevormd voor werknemers die onder de voormalige AOV-verzekering vallen. Deze verzekering keert AOV uit tot het 62ste levensjaar. Holland Casino keert de AOV-uitkering vervolgens uit tot het 67ste jaar.

In juli 2017 is besloten deze voorziening onder te brengen bij de verzekeringsmaatschappij 'De Amersfoortse' die de totale verplichting heeft overgenomen. Als gevolg hiervan is de voorziening vrijgevallen.

De voorziening voor verlieslatende contracten is gevormd voor de te verwachten kosten voortvloeiend uit de beëindiging van huurcontracten. De voorziening heeft betrekking op de locaties Hoofdweg 616 en 640 te Hoofddorp. De huur van Hoofdweg 616 is opgezegd per 1 oktober 2017 en deze voorziening is reeds vrijgevallen. Per februari 2018 zal ook de voorziening voor Hoofdweg 640 worden gebruikt.

In de voorziening reorganisatie heeft in 2017 een dotatie van 0,2 miljoen euro plaatsgevonden als aanvulling in verband met de sluiting van Holland Casino Schiphol (13 maart 2017).

19. Bankschulden

Er zijn geen bankleningen ultimo boekjaar.

Ultimo 2017 bedraagt de kredietfaciliteit 140 miljoen euro bestaande uit een ancillary facility (30 miljoen euro) en een revolving credit facility (110 miljoen euro). De rente wordt bepaald door EURIBOR + margin (tussen 0,95 en 2,0 procent).

Rekening houdend met de ruimte voor bankgaranties ad 9,5 miljoen euro bedraagt ultimo 2017 de beschikbare kredietruimte 130,5 miljoen euro (ultimo 2016: 130,5 miljoen euro).

In 2017 is in totaal 1,3 miljoen euro betaald ten laste van deze voorziening. Afwikkeling van de voorziening vindt plaats in 2018 en betreft voornamelijk het Pensioenburo (in verband met overgang naar ander pensioenfonds).

Kosten die gemaakt zijn in verband met een nieuwe kredietfaciliteit worden in aftrek gebracht op de verplichtingen van de uitstaande leningen en geamortiseerd over de resterende looptijd op basis van de effectieve interestmethode. Ultimo 2016 en 2017 waren er geen uitstaande leningen, dus zijn deze kosten geactiveerd onder 'nog niet geamortiseerde fees'.

Er zijn convenanten opgesteld, welke jaarlijks getoet worden. In 2016 en 2017 is aan alle convenanten voldaan.

20. BELASTINGVERPLICHTINGEN

	31-12-2017	31-12-2016
Uitgestelde winstbelastingverplichtingen		
Latente vennootschapsbelasting	4.502	-
Acute winstbelastingverplichtingen		
Vennootschapsbelasting	-	2.018
Acute overige belastingverplichtingen		
Kansspelbelasting	10.811	10.807
Loonheffing	4.823	4.861
Overige belastingen	-	312
	15.634	15.980
	20.136	17.998

Er zijn ultimo 2017 geen voorwaardelijke belastingverplichtingen.

21. HANDELSCREDEITUREN EN OVERIGE SCHULDEN

	31-12-2017	31-12-2016
Overige langlopende verplichtingen		
Huur incentives	4.138	2.730
	4.138	2.730
Handelscrediteuren en overige schulden		
Crediteuren	25.375	29.006
Schulden aan Gaming Support	928	1.463
Vakantiedagen, vakantietoelage en salarissen	17.771	15.523
Schuld aan Stichting Pensioenfonds Holland Casino	-	6.115
Jackpots	12.199	11.696
Mancoverplichting	2.797	2.685
Nog te betalen investeringen	7.191	6.693
Nog te betalen kosten	8.120	8.001
Overige schulden	11.042	7.458
	85.423	88.640
Overige kortlopende verplichtingen		
Huur incentives	29	-
	29	-

De post huur incentives onder 'Overige langlopende verplichtingen' en 'Overige kortlopende verplichtingen' betreft de huurkorting bij de panden in Amsterdam en Rotterdam. Deze zullen worden verdeeld over de totale huurtermijn.

In de post 'Overige schulden' is de schuld voor het loyaliteitsprogramma opgenomen ad 3,0 miljoen euro (2016: 2,9 miljoen euro).

22. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN

in miljoenen euro	Totaal 2017	< 1 jaar	> 1 jaar en < 5 jaar	> 5 jaar
Verplichtingen uit hoofde van:				
Huur panden	111,6	11,4	41,9	58,3
Lease speelautomaten	11,3	5,1	6,2	-
Leaseauto's	1,4	0,7	0,7	-
ICT-diensten	6,0	4,0	2,0	-
Investerings	8,9	8,9	-	-
	139,2	30,1	50,8	58,3
Verplichtingen uit hoofde van:				
	Totaal 2016	< 1 jaar	> 1 jaar en < 5 jaar	> 5 jaar
Huur panden	89,7	10,8	32,0	46,9
Lease speelautomaten	21,2	6,7	14,5	-
Leaseauto's	1,8	0,7	1,1	-
ICT-diensten	10,1	4,1	6,0	-
Investerings	19,3	19,3	-	-
	142,1	41,6	53,6	46,9

Huur

De huurovereenkomsten lopen tot uiterlijk 31 december 2032.

Lease

Sinds 2014 leas Holland Casino speelautomaten waarvoor operationele leaseverplichtingen worden aangegaan voor een periode van maximaal vijf jaar. Holland Casino heeft het recht om de automaten te kopen, maar niet per definitie tegen een bedrag lager dan de reële waarde. Eind 2017 heeft Holland Casino in totaal drie operationele leasecontracten afgekocht (waarvan twee in 2016). Deze speelautomaten zijn als gevolg van deze afkoop geactiveerd onder materiële vaste activa (noot 10).

In 2017 is er voor 6,0 miljoen euro aan leasebetalingen voor speelautomaten ten laste van het resultaat gebracht.

Holland Casino maakt gebruik van leaseauto's waarvoor operationele leaseverplichtingen worden aangegaan voor een periode van maximaal vijf jaar.

Raamovereenkomst Playtech

Holland Casino is in 2014 een raamovereenkomst aangegaan met Playtech voor het ontwikkelen van het immaterieel vast actief Play Digital (haar online casinoplatform). In het contract staat dat ieder jaar een prognose gemaakt

dient te worden van de te verwachte bruto speelopbrengsten, waarop Playtech zal factureren volgens een staffel. Ieder kwartaal zal de vergoeding worden aangepast (doormiddel van een debet- of creditfactuur) op basis van de werkelijke bruto speelopbrengst.

Zodra de Wet 'Kansspelen of afstand' (Koa) is aangenomen en er opbrengsten worden gegenereerd, zal dit contract in gang worden gezet.

Overige verplichtingen

In 2014 is Holland Casino een contract aangegaan met KPN voor ICT-diensten. Deze verplichting loopt vijf jaar. In 2016 zijn aan dit contract ook de multi-functionele afdrukapparatuur toegevoegd.

Bankgarantie

In totaal is er voor 9,5 miljoen euro (2016: 9,0 miljoen euro) aan bankgaranties afgegeven (waaronder 6,5 miljoen euro op voorschrift van De Nederlandsche Bank, 1,0 miljoen euro voor de huur van het pand in Amsterdam en 2,0 miljoen euro ten behoeve van opnemen groot zakelijk geld). Holland Casino schat de kans zeer klein in dat zij aan deze garanties zal moeten voldoen in de komende twaalf maanden gezien de sterke solvabiliteit.

Investeringen

Voor investeringsprojecten en reguliere investeringen zijn per balansdatum verplichtingen aangegaan voor circa 8,9 miljoen euro (2016: 19,3 miljoen euro).

Juridische geschillen

Holland Casino heeft per balansdatum enkele juridische geschillen lopen. Holland Casino verwacht niet dat deze aansprakelijkheidsclaims tot een materiële uitstroom van middelen zullen leiden en heeft derhalve geen voorzieningen getroffen per balansdatum.

Holland Casino heeft een huurovereenkomst gesloten met de eigenaar van het Ven complex voor het nieuw te openen casino in Amsterdam West. Het casco zou door de eigenaar worden herontwikkeld evenals het buitenterrein en de parkeergarage. Helaas is tijdens de bouw vertraging ontstaan

waardoor het pand niet tijdig is opgeleverd en het casino pas in 2018 geopend zal worden. Holland Casino heeft de eigenaar in gebreke gesteld en beraadt zich op eventuele verdere juridische stappen.

Verzekerd belang Groningen

De gedeelde opbrengsten van de vestiging Groningen na de brand vallen onder de dekking van de verzekerd belang polis voor een periode van maximaal 104 weken. Per balansdatum was er nog geen finale overeenstemming over de totale afwikkeling van deze claim, zoals ingediend bij de verzekeraar. Holland Casino veronderstelt dat de gedeelde opbrengsten over de periode september tot en met december 2017 tenminste zullen worden gecompenseerd door de verzekeraar. Voor de gedeelde opbrengsten over de periode na balansdatum is de claim definitief vastgesteld op 23 februari 2018. Deze vordering (23,9 miljoen euro) op de verzekeraar is derhalve ultimo balansdatum niet verwerkt.

23. Financiële instrumenten – reële waarden en risicobeheerkader

In het kader van de normale bedrijfsvoering loopt Holland Casino krediet-, liquiditeits- en marktrisico. Er zijn ten opzichte van vorig jaar geen wijzigingen in het risicobeheer van Holland Casino.

Verantwoordelijk voor het risicobeheer van Holland Casino is het Bestuur. De auditcommissie ondersteunt de Raad van Commissarissen met het toezicht op de interne risicobeheersings- en controlesystemen van Holland Casino en de financiële verslaggeving. Deze bestaat uit mevrouw R. Dekker (voorzitter) en mevrouw M. M. van Zuijlen. In 2017 kwam de commissie vier keer bij elkaar voor een reguliere vergadering. Belangrijke zaken die tijdens deze bespreking werden behandeld zijn onder meer het jaarverslag en het winstuitkeringsbeleid.

Verwerkingscategorieën en reële waarden

Financiële activa behoren tot de categorie leningen en vorderingen en financiële verplichtingen tot de categorie overige financiële verplichtingen. De reële waarde van de financiële activa en –verplichtingen zijn nagenoeg gelijk aan de boekwaarden.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat een afnemer aangegane contractuele verplichtingen niet nakomt. De uitstaande vorderingen van Holland Casino zijn van beperkte omvang. Om dit risico beperkt te houden zijn maatregelen ingesteld om te bewerkstelligen dat alleen zakelijke klanten met een adequate reputatie op het gebied van kredietwaardigheid op rekening de casino's kunnen bezoeken. Geldtransacties (onder andere wisseltransacties met vreemde valuta) vinden alleen plaats met hooggekwalificeerde kredietinstellingen. De boekwaarde van de financiële activa vertegenwoordigt het maximale kredietrisico.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat Holland Casino problemen heeft om te voldoen aan in contanten of in andere financiële activa af te wikkelen financiële verplichtingen.

Eind 2017 heeft Holland Casino een groot bedrag aan geldmiddelen en kasequivalenten (63,6 miljoen euro, waarvan 19,3 miljoen euro bij ABN AMRO bank en ING bank) en een beschikbare kredietfaciliteit van 140 miljoen euro.

Het liquiditeitsrisico is daarom klein en Holland Casino heeft dit risico per 31-12-2017 derhalve niet afgedekt met (afgeleide) financiële instrumenten. Meer toelichting over de liquiditeit van Holland Casino is beschikbaar in noot 24 over kapitaalbeheer.

Marktrisico

Marktrisico betreft het risico dat de inkomsten van Holland Casino of de waarde van financiële instrumenten nadelig worden beïnvloed door veranderingen in marktprijzen zoals valutakoersen, rentetarieven en aandelenkoersen. Holland Casino streeft ernaar de marktrisicopositie binnen aanvaardbare grenzen te houden bij een optimaal rendement. Holland Casino heeft eind 2017 geen derivatenposities.

Valutarisico

Holland Casino wisselt chips en jetons tegen vreemde valuta voor (buitenlandse) gasten in de casino's. Aangezien de vreemde valuta in kas periodiek worden afgestort bij GWK-Travel loopt Holland Casino risico op koersverlies en loopt daarmee valutarisico. Om dit risico af te dekken neemt Holland Casino de volgende maatregelen:

- ◇ er worden transactiekosten in rekening gebracht bij wisseltransacties en
- ◇ op de inwisselkoers wordt een marge gehanteerd die de koersschommelingen tot één week (de maximale duur tussen de transactie en het moment van afstorting) opvangt.

In 2017 behaalde Holland Casino een positief koersresultaat ter waarde van 1,1 miljoen euro (2016: 1,0 miljoen euro); dit is verantwoord onder financiële baten en lasten in de winst- en verliesrekening. Het positieve koersresultaat toont aan dat Holland Casino het valutarisico voldoende mitigeert.

Renterisico

Renterisico is het risico dat wordt gelopen bij waardeveranderingen in financiële instrumenten als gevolg van een renteverandering in de markt. Het renterisico-beleid is gericht op het beheersen van de netto-financieringslasten door fluctuaties in de marktrente. Holland Casino heeft een kredietfaciliteit voor het geval er een liquiditeitstekort dreigt. Gezien de gunstige liquiditeitspositie van Holland Casino is ervoor gekozen deze kredietfaciliteit niet af te dekken door middel van (afgeleide) financiële instrumenten. Er zijn daarom per balansdatum geen derivaten in het bezit van Holland Casino.

Gevoeligheidsanalyses

Wijzigingen in de valutakoersen hebben nauwelijks invloed op het resultaat van Holland Casino door de genomen maatregelen zoals hierboven beschreven. Wijzigingen in de rentestand hebben nauwelijks invloed op het resultaat van Holland Casino omdat er per 31-12-2017 geen rentedragende verplichtingen en vorderingen op de balans staan.

24. Kapitaalbeheer

Het beleid omtrent kapitaalbeheer van Holland Casino is gericht op het handhaven van een sterke vermogenspositie die vertrouwen wekt bij de samenleving, medewerkers, de overheid, potentiële investeerders en overige belanghebbenden. Hiermee kan de toekomstige ontwikkeling van de bedrijfsactiviteiten zeker gesteld worden. Het kapitaal van Holland Casino bestaat per eind 2017 uit een aandelenkapitaal, wettelijke reserves en overige reserves.

Om investeringen met een hoger en duurzaam rendement te kunnen realiseren heeft Holland Casino in oktober 2015 een nieuwe kredietfaciliteit afgesloten met

een totale kredietruimte van 140 miljoen euro, waarvan ultimo 2017 nog geen gebruik is gemaakt. De kredietfaciliteit is aangegaan met een bankenconsortium bestaande uit: ING (50 procent) en ABN AMRO (50 procent).

Over de dividenduitkering over het resultaat van 2017 zijn na balansdatum afspraken gemaakt met het ministerie van Financiën en zal 42,9 miljoen euro worden afgedragen.

Onderdeel van het kapitaalbeheer is het vaststellen van de verhouding tussen vreemd vermogen en eigen vermogen. Deze was als volgt:

24. KAPITAALBEHEER		
	31-12-2017	31-12-2016
Langlopende verplichtingen	17.296	12.557
Kortlopende verplichtingen	102.309	108.637
Totale verplichtingen	119.605	121.194
Af: Geldmiddelen en kasequivalenten	63.601	101.088
Nettoverplichting	56.004	20.106
Eigen vermogen	211.265	184.282
Verhouding nettoverplichting/ eigen vermogen	0,3	0,1

De huidige verhouding tussen het vreemd vermogen en het eigen vermogen bevestigt dat de solvabiliteit van Holland Casino is gehandhaafd. Holland Casino zal met haar toekomstige beleid ernaar streven deze solide financiële positie te behouden.

Gezien de huidige liquiditeitspositie heeft Holland Casino geen uitstaande (afgeleide) financiële instrumenten per 31-12-2017 ter afdekking van haar liquiditeits- en marktrisico.

VERBONDEN PARTIJEN

Verbonden partijen	Aard van de relatie en relevante transacties	Relevante toelichting
Bestuur	Bestuurdersbeloningen	Bezoldiging bestuurders (zie hieronder)
Raad van Commissarissen	Commissaris beloningen	Bezoldiging RvC (zie hieronder)
Stichting Pensioenfonds Holland Casino (tot 1 juli 2017)	Pensioenpremies	Pensioenregeling op pagina 64
Stichting Beheer Fooiengelden	Tronc en tips	Zie hieronder
Gaming Support	Deelneming verwerkt volgens de 'equity'-methode /onderhoudscontracten	Op pagina's 126 t/m 128
Staat der Nederlanden (tot 1 mei 2017)	Pseudo-aandeelhouder/winstafdracht	Ingehouden winst op pagina 130
Staat der Nederlanden (vanaf 1 mei 2017)	Aandeelhouder/dividenden	Dividend afdracht op pagina 130

De Stichting Beheer Fooiengelden (SBF) is economisch gezien een 100 procent dochter. Het doel van de SBF is het ten behoeve van Holland Casino en de werknemer (mede) uitvoeren van de fooienregeling zoals opgenomen in de cao. De SBF is daardoor onlosmakelijk verbonden aan Holland Casino. Wekelijks worden de ontvangen fooiengelden overgemaakt naar de SBF en na uitbetaling van de salarissen wordt het banksaldo teruggestort aan Holland Casino. Per balansdatum bedraagt het saldo op de bankrekening van SBF 3,9 miljoen euro. Dit bedrag is meegeconsolideerd in de cijfers van Holland Casino. Het Bestuur van de SBF bestaat uit 4 bestuurders, 2 bestuurders namens Holland Casino en 2 bestuurders namens de vakbonden.

Holland Casino heeft een belang in een deelneming (Gaming Support B.V.) waarin ze invloed van betekenis heeft, maar geen beslissende zeggenschap uitoefent in bedrijfsvoering en/of financieel beleid. Transacties met deze partij worden uitgevoerd tegen marktcondities en prijzen die niet gunstiger zijn dan die welke bedongen zouden zijn met derde, onafhankelijke partijen. Op grond hiervan wordt deze deelneming aangemerkt als verbonden partij. In bovenstaande tabel is een overzicht opgenomen van de belangrijkste relaties met verbonden partijen.

Bezoldiging key management personeel Holland Casino

Het key management personeel van Holland Casino bestaat uit haar bestuurders en commissarissen.

BESTUURDERS			2017	2016
Bestuurders				
E. van Lambaart (vanaf 7-3-2016)	vast salaris	234,6		188,0
	overige vergoedingen ³	33,6		27,9
	periodiek betaalde beloningen		268,2	215,9
	variabel salaris ¹		46,9	37,6
	pensioenlasten		22,3	18,2
			337,4	271,7
Drs. R.J. Bergervoet (in dienst vanaf 21-3-2017 en ingeschreven bij de KvK vanaf 1-5-2017)	vast salaris	169,4		-
	overige vergoedingen ³	13,7		-
	periodiek betaalde beloningen		183,1	-
	variabel salaris ¹		33,9	-
	pensioenlasten		14,5	-
			231,5	-
Mevr. drs. A.M.J.H. de Kleijn (t/m 22-12-2016)	vast salaris	-		210,9
	overige vergoedingen ²	-		100,1
	periodiek betaalde beloningen		-	311,0
	variabel salaris ¹		-	20,8
	pensioenlasten		-	18,6
			-	350,4

¹ Variabele salarissen zijn gebaseerd op het huidige boekjaar, betaling vindt plaats in het volgende boekjaar.

² Bedrag 2016 is inclusief de fiscale bijtelling auto, overlijdensuitkering en afkoop vakantierechten.

³ Dit bedrag bevat de fiscale bijtelling auto, werkgeverslasten en een éénmalige betaling van 3,5 procent over 2016 in het kader van de cao.

COMMISSARISSEN

		2017	2016
Commissarissen			
Drs. A. Schouwenaar (t/m 1-12-2016)	commissarisvergoeding ⁴	-	26,4
Mr. W.L.J. Bröcker (v.a. 20-7-2016)	commissarisvergoeding ⁴	29,6	9,3
Mevr. drs. A.E.J.M. Schaapveld (t/m 1-7-2016)	commissarisvergoeding ⁴	-	10,3
	commissievergoeding	-	1,4
Mevr. drs. M.M. van Zuijlen	commissarisvergoeding ⁴	21,7	20,7
	commissievergoeding	2,0	2,0
Mevr. drs. R.E. Dekker (v.a. 20-7-2016)	commissarisvergoeding ⁴	21,4	8,6
	commissievergoeding	2,8	1,4
Mr. P.F. Roks	commissarisvergoeding ⁴	21,7	20,7
Mr. J.W. Baud (v.a. 19-12-2016)	commissarisvergoeding ⁴	21,1	-
		120,3	100,8

De commissarisvergoeding is inclusief onkostenvergoeding.

⁴ De commissarisvergoeding in 2017 bevat een structurele verhoging van 2,0 procent en een éénmalige nabetaling van 3,5 procent over 2016.

Er zijn geen leningen, voorschotten of garantstellingen ten behoeve van leden van Bestuur of de Raad van Commissarissen verstrekt door Holland Casino.

Gebeurtenissen na balansdatum

Op zondagochtend 27 augustus 2017 is de casino vestiging in Groningen door brand getroffen. Het pand en de inventaris zijn als verloren beschouwd.

In 2017 is de totale verzekerde schade bij de verzekeraar geclaimd. Met uitzondering van de claim voor de gedeerde opbrengsten onder de verzekerd belang dekking, is hier in 2017 overeenstemming over bereikt. Op 23 februari 2018 is tevens overeenstemming bereikt over de omvang van het verzekerd belang en heeft de verzekeraar een claim van 23,9 miljoen euro gehonoreerd.

Op 3 januari 2018 is een deel van de activiteiten van Gaming Support B.V., waaronder de (pre)installatie- en onderhoudsactiviteiten, afgesplitst naar de nieuw opgerichte besloten vennootschap Gaming & Casino Services B.V. Holland Casino heeft een 60 procent-aandeel in Gaming & Casino Services B.V. verkregen en houdt daarnaast in Gaming Support B.V. een 40 procent-aandeel. De overige aandelen in beide vennootschappen worden gehouden door Van Linden Beheer B.V..

Hoofddorp, 24 april 2018

Bestuur:

E. van Lambaart

Drs. R.J. Bergervoet

Raad van Commissarissen:

Mr. W.L.J. Bröcker

Mevr. drs. M.M. van Zuijlen

Mevr. drs. R.E. Dekker

Mr. P.F. Roks

Mr. J.W. Baud

Overige gegevens

Deze jaarrekening van het boekjaar 2017 is op 24 april 2018 ondertekend en vrijgegeven voor publicatie door de Raad van Commissarissen. De Raad van Commissarissen zal de jaarrekening ter vaststelling voorleggen aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 24 april 2018.

Winstbestemming

Per 1 mei 2017 zijn de Beschikking casinospelen 1996 en de Statuten van Holland Casino gewijzigd. Ten aanzien van de winstbestemming zijn de artikelen 17 van de Beschikking casinospelen en 10 van de Statuten relevant.

Artikel 17 beschikking casinospelen

- 17.1** De netto-opbrengst van alle krachtens deze vergunning georganiseerde activiteiten, zijnde het verschil tussen de bruto-opbrengst en de som van de voor prijzen bestemde bedragen en de exploitatiekosten, wordt, nadat ten laste daarvan nog een eventuele door de minister van Financiën goed te keuren reservering ten behoeve van het eigen vermogen is gebracht en voor zover de liquiditeit zulks toelaat, afgedragen aan de Staat.
- 17.2** De N.V. zendt binnen één maand na het einde van elk kwartaal aan de minister van Financiën en aan het college een verslag betreffende het financiële verloop, alsmede andere door de minister noodzakelijk geachte gegevens.
- 17.3** De N.V. verstrekt desgevraagd aan de minister alle gevraagde inlichtingen, desgewenst voorzien van een accountantsverklaring.

Artikel 10 Statuten

- 10.1** De vennootschap kan slechts uitkeringen doen op aandelen voor zover haar eigen vermogen groter is dan het bedrag van het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal, vermeerderd met de reserves die op grond van de wet moeten worden aangehouden.
- 10.2** Uitkering van winst geschiedt na de vaststelling van de jaarrekening

waaruit blijkt dat zij geoorloofd is, onverminderd het overigens in de statuten bepaalde.

- 10.3** De winst staat ter beschikking van de algemene vergadering. De algemene vergadering kan besluiten tot reservering of tot uitkering aan de aandeelhouders.
- 10.4** De algemene vergadering kan besluiten tot het doen van een tussentijdse uitkering ten laste van de reserves of van de winst van het lopende boekjaar. Behoudens in de in artikel 10.5 bedoelde gevallen, vereist het in de vorige zin genoemde besluit een voorstel daartoe van de raad van bestuur dat vooraf is goedgekeurd door de raad van commissarissen. De algemene vergadering kan de raad van bestuur schriftelijk verzoeken tot het doen van een voorstel tot een uitkering als bedoeld in de vorige volzin. Indien de algemene vergadering een voorstel van de raad van bestuur tot een uitkering heeft afgewezen, kan de algemene vergadering de raad van bestuur opnieuw schriftelijk verzoeken om binnen acht weken een voorstel tot tussentijdse uitkering te doen, welk voorstel goedgekeurd dient te worden door de raad van commissarissen.
- 10.5** De algemene vergadering is vrij om te besluiten tot het doen van een tussentijdse uitkering ten laste van de reserves of van de winst van het lopende boekjaar zonder voorafgaand voorstel van de raad van bestuur:
- a.** indien het in de laatste volzin van artikel 10.4 bedoelde voorstel door de algemene vergadering is afgewezen; en
 - b.** indien de raad van bestuur niet binnen zes maanden na een schriftelijk verzoek daartoe van de algemene vergadering aan die vergadering een door de raad van commissarissen goedgekeurd voorstel tot een tussentijdse uitkering heeft gedaan.
- 10.6** Een tussentijdse uitkering is alleen toegestaan indien uit een tussentijdse vermogensopstelling blijkt dat aan het vereiste van artikel 10.1 is voldaan.
- 10.7** De tussentijdse vermogensopstelling heeft betrekking op de stand van het vermogen op ten vroegste de eerste dag van de derde maand voor de maand waarin het besluit tot uitkering wordt bekend gemaakt. Zij

wordt opgemaakt met inachtneming van in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar beschouwde waarderingmethoden. In de vermogensopstelling worden de krachtens de wet en de statuten te reserveren bedragen opgenomen. Zij wordt ondertekend door de leden van de raad van bestuur en de leden van de raad van commissarissen. Ontbreekt de handtekening van een of meer van hen, dan wordt daarvan onder opgave van reden melding gemaakt.

- 10.8** De algemene vergadering is bevoegd om te bepalen dat een uitkering geheel of gedeeltelijk in een andere vorm dan in geld zullen worden uitgekeerd.
- 10.9** Bij de berekening van de verdeling van een voor uitkering op aandelen bestemd bedrag tellen de aandelen die de vennootschap in haar kapitaal houdt niet mee, tenzij op zodanige aandelen of certificaten van aandelen een recht van vruchtgebruik of een pandrecht rust ten behoeve van een ander dan de vennootschap ten gevolge waarvan het winstrecht toekomt aan de vruchtgebruiker of pandhouder.
- 10.10** Bij de berekening van het bedrag dat op ieder aandeel zal worden uitgekeerd, komt slechts het bedrag van de verplichte storting op het nominale bedrag van de aandelen in aanmerking.

- 10.11** Uitkeringen zijn betaalbaar uiterlijk dertig dagen na de dag waarop zij zijn vastgesteld, tenzij de algemene vergadering een andere dag bepaalt.
- 10.12** Uitkeringen, waarover vijf jaren en een dag nadat zij opeisbaar zijn geworden niet is beschikt, vervallen aan de vennootschap en worden aan de reserves toegevoegd.

Een regeling in verband met verliezen is niet opgenomen in deze statuten. In geval van verliezen worden deze in mindering op het Eigen Vermogen gebracht. Een eventueel negatief Eigen Vermogen wordt jaarlijks verminderd met het positieve nettoresultaat over het boekjaar.

Holland Casino heeft over 2016 een deel van de winst afgedragen aan het ministerie van Financiën. De winst na winstafdracht wordt toegevoegd aan het Eigen Vermogen. Deze afspraak is in de jaarrekening verwerkt. Voor 2017 is per balansdatum nog geen uitspraak geweest over de winstuitkering.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en de Raad van Commissarissen van Holland Casino N.V.

Verklaring over in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Holland Casino N.V. per 31 december 2017 en van het resultaat en de kasstromen over 2017, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie (EU-IFRS) en met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Wat we gecontroleerd hebben

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Holland Casino N.V. (de vennootschap) te Den Haag gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2017;
- 2 de volgende overzichten over 2017: de winst-en-verliesrekening, het overzicht van het totaalresultaat, het mutatieoverzicht eigen vermogen en het kasstroomoverzicht; en
- 3 de toelichting met een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Holland Casino N.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Controleaanpak

Samenvatting

Materialiteit

- ◇ Materialiteit van 6,0 miljoen euro
- ◇ 1,3 procent van 469 miljoen euro netto baten

Kernpunten

- ◇ Geld, geldwaarden en kassiersfuncties
- ◇ Afwikkeling brand vestiging Groningen

GOEDKEUREND OORDEEL

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op 6,0 miljoen euro (2016: 6,0 miljoen euro). Voor de bepaling van de materialiteit wordt uitgegaan van nettobaten (de brutobaten na aftrek van kansspelbelasting) en komt de materialiteit overeen met 1,3 procent van deze nettobaten. Wij beschouwen de nettobaten als de meest geschikte benchmark, omdat dit over de jaren een stabiele benchmark is die een representatief beeld geeft van de omvang van de activiteiten van de vennootschap. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij hebben met de Raad van Commissarissen afgesproken dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven 300.000 euro aan hen rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het belangrijkste waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de Raad van Commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Omschrijving

Vanwege de significante hoeveelheid chartaal geld in omloop en de hieraan gerelateerde fraudegevoeligheid is een kernpunt van onze controle het vaststellen van de juistheid en volledigheid van deze transacties, de voorraden geld en geldwaarden in beheer bij kassier functionarissen in de casinovestigingen.

Onze aanpak

Onze werkzaamheden waren voornamelijk gericht op het testen van de effectiviteit van de werking van interne beheersmaatregelen met betrekking tot de beschikking en bewaring van geld en geldwaarden alsmede het toezicht op de geldverwerking. Deze interne beheersingsmaatregelen betreffen onder meer de dagelijkse inventarisatieprocedures, functiescheidingen bij de geldverwerking en cameratoezicht. Gedurende het jaar hebben wij op onaangekondigde momenten inventarisaties van geld en geldwaarden bijgewoond om vast te stellen dat de procedures zijn gevolgd en dat de uitkomsten hiervan zijn verwerkt in de opgemaakte kasstukken. Daarnaast hebben wij de aansluiting van de financiële administratie met deze opgemaakte kasstukken vastgesteld.

Onze observatie

Op basis van de door ons uitgevoerde procedures hebben wij voldoende zekerheid verkregen over de juistheid en volledigheid van de transacties chartaal geld en de stand van de voorraden geld en geldwaarden per jaareinde.

AFWIKKELING BRAND VESTIGING GRONINGEN

Omschrijving

Op 27 augustus 2017 is de vestiging in Groningen afgebrand. In de periode na de brand is Holland Casino in overleg getreden met de verzekeraar over de compensatie van de bedrijfsschade en de brandschade aan het gebouw en inventaris. Per jaareinde is overeenstemming bereikt met de verzekeraar voor de afwikkeling van de brandschade. Echter is per jaareinde nog geen overeenstemming bereikt over de afwikkeling van bedrijfsschade. Omdat onvoldoende zekerheid bestond over de toekenning van de geclaimde bedrijfsschade heeft Holland Casino hiervoor geen vordering verwerkt in de jaarrekening 2017 en een toelichting opgenomen bij de niet uit de balans blijkende vorderingen.

Onze aanpak

Onze werkzaamheden waren gericht op het beoordelen van de juistheid en volledigheid van de afboeking van de door de brand verwoeste activa en de verwerking en classificatie van de aan de brand gerelateerde kosten in de winst- en verliesrekening. Daarnaast waren onze werkzaamheden gericht op het evalueren van de inschatting van de waarschijnlijkheid van de hoogte van de toekenning van de geclaimde brand- en bedrijfsschade bij de verzekeraar. Deze werkzaamheden betroffen voornamelijk kennis nemen van de polisvoorwaarden, het beoordelen van de status van de onderhandelingen met de verzekeraar per jaareinde voor de bedrijfsschade verzekering en het beoordelen van de vaststellingsovereenkomst voor de brand- en bedrijfsschade verzekering. Ten slotte hebben we de financiële verwerking van de compensatie door de verzekeraar van de brand- en bedrijfsschade en de toelichting daarvan in de jaarrekening getoetst.

Onze observatie

Wij hebben vastgesteld dat de financiële gevolgen van de brand juist zijn verwerkt in de jaarrekening en dat een adequate toelichting is opgenomen voor de gevolgen van de verwerking van de brand.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ◇ De introductie op het jaarverslag (pagina 2 tot en met 8);
- ◇ Over Holland Casino (pagina 9 tot en met 36);
- ◇ Verslag van het Bestuur (pagina 37 tot en met 72);
- ◇ Governance (pagina 73 tot en met 94);
- ◇ de overige gegevens; (pagina 142 tot en met 150).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ◇ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ◇ alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de informatie die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Bestuur en de Raad van Commissarissen voor de jaarrekening

Het Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met EU-IFRS en met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het Bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Bestuur afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsels moet het Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het Bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap zijn bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een verdere beschrijving van onze verantwoordelijkheden ten aanzien van de controle van de jaarrekening is opgenomen in de bijlage bij deze controleverklaring. Deze beschrijving vormt onderdeel van onze controleverklaring.

Den Haag, 24 april 2018

KPMG Accountants N.V.

R.R.J. Smeets RA

Bijlage: Beschrijving van onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Bijlage

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ◇ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ◇ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- ◇ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ◇ het vaststellen dat de door het Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een entiteit haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- ◇ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ◇ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de Raad van Commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de Raad van Commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Colofon

©Holland Casino
Hoofddorp, 24 april 2018

Holland Casino

Postbus 355
2130 AJ Hoofddorp

jaarverslag@hollandcasino.nl
www.hollandcasino.nl

Tekst en redactie

Holland Casino Corporate Communicatie
Holland Casino Finance & Control
CFF Communications

Fotografie

Corné van der Stelt en Mark van der Zouw

Design en productie

Snakeware digital identity